

**ECOLOGISCH ONDERZOEK
UITBREIDING PLANGEBIED
SNELLERPOORT WOERDEN**

ATKB

| *buro bakker*

ECOLOGISCH ONDERZOEK UITBREIDING PLANGEBIED SNELLERPOORT WOERDEN

Kenmerk: 20200338/rap01
Versie: 1
Datum: 8-10-2020

Auteur: D. (Daan) Liefhebber
Projectleider: P.I. (Pim) Godschalk
Kwaliteitscontrole: P.I. (Pim) Godschalk
Opdrachtgever: Gemeente Woerden
Postbus 45
3440 A.A. Woerden

Contactpersoon: Dhr. H. Misset

Dit rapport is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud van de rapportage is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven.

ATKB ASSEN
STATIONSSTRAAT 29C
9401 KW ASSEN

ATKB MIDDELHARNIS
PRINS BERNHARDLAAN 147
3241 TA MIDDELHARNIS

ATKB WAARDENBURG
KOEWEISTRAAT 7
4181 CD WAARDENBURG

ATKB ZOETERMEER
BARON DE COUBERTINLAAN 3
2719 EN ZOETERMEER

KVK 27 1771 40
BTW NL 8076 36 757B01
IBAN NL53 RABO 0160177529

Inhoud

1.	Inleiding.....	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	1
1.3	Leeswijzer	2
2.	Beschrijving project.....	3
2.1	Huidige situatie	3
2.2	Werkzaamheden en toekomstige situatie	6
3.	Methode.....	7
3.1	Sperwer	7
3.2	Huismus	7
3.3	Vleermuizen	8
3.4	Rugstreeppad	8
3.5	Platte schijfhoren	9
4.	Resultaten veldonderzoek.....	10
4.1	Sperwer	10
4.2	Huismus	10
4.3	Overige broedvogels en vogels van categorie 5	10
4.4	Vleermuizen	10
4.5	Rugstreeppad	12
4.6	Platte schijfhoren	12
4.7	Samenvatting	13
5.	Effectenanalyse aanwezige soorten.....	14
5.1	Overige broedvogels en vogels van categorie 5	14
5.2	Vleermuizen	14
6.	Conclusies.....	15
6.1	Functies voor beschermde soorten	15
6.2	Vervolgstappen	15
6.2.1	Ontheffing en maatregelen	15
6.2.2	Invulling zorgplicht	16
7.	Literatuur.....	17

BIJLAGEN

Bijlage 1 Quicksan Wnb uitbreiding plangebied Snellerpoort

I. INLEIDING

I.1 AANLEIDING

De Gemeente Woerden is bezig met de ontwikkeling van gebied Snellerpoort te Woerden. Eerder is gebied Snellerpoort al door ATKB onderzocht op beschermde soorten en wordt op dit moment onder ecologische begeleiding het gebied bouwrijp gemaakt. Onderhavig rapport bestaat uit een kleine uitbreiding van het plangebied Snellerpoort met een woning, schuren en bijbehorende tuin aan de Cattenbroekerdijk 1. Op dit perceel is men voornemens de bebouwing te slopen vanwege het omleggen van de Steinhagenseweg over dit perceel. Tevens worden de bomen gerooid en wordt de vijver voor het huis gedempt.

Voor de ontwikkeling is een quickscan uitgevoerd om de aanwezigheid van beschermde soorten in beeld te brengen (zie bijlage 1). Hieruit is naar voren gekomen dat het plangebied geschikt is voor sperwer, huismus, vleermuizen, rugstreeppad en platte schijfhoren. Daarnaast is het plangebied geschikt voor algemene broedvogels.

Op deze door de Wet natuurbescherming (Wnb) beschermde soorten vinden mogelijk negatieve effecten plaats door de geplande werkzaamheden. Zo kunnen nest- en verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied vernietigd worden en kunnen dieren worden verstoord. Daarom is een ecologisch onderzoek naar deze soorten uitgevoerd.

Het onderzoek is essentieel om uitspraken te doen over de effecten op populaties van de beschermde soorten en de eventueel te nemen maatregelen. Ook geeft het duidelijkheid op de vraag of het indienen van een ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming bij de provincie noodzakelijk is.

I.2 DOEL

Dit rapport doet verslag van het nader onderzoek naar huismus, sperwer, vleermuizen, rugstreeppad en platte schijfhoren. Het rapport geeft antwoord op de volgende vragen;

- Welke (van de hierboven genoemde) soorten maken gebruik van het plangebied?
- Welke functie(s) heeft het plangebied voor deze soorten (zoals nest-/verblijfplaats, foerageergebied, vliegroute, etc.)?
- Is er door het voornemen kans op overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming?
- Zijn er aan de hand van dit onderzoek vervolgstappen, zoals een ontheffingsaanvraag en mitigerende en compenserende maatregelen aan de orde?

I.3 LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 is een beschrijving van het plangebied weergegeven en de uit te voeren werkzaamheden zijn hier benoemd. Hoofdstuk 3 gaat in op de methode van het onderzoek en in hoofdstuk 4 worden de resultaten besproken. In hoofdstuk 5 worden de effecten bepaald van het plan op de soorten die gebruik maken van het plangebied. Hier worden ook maatregelen voorgesteld om zorgvuldig te handelen ten aanzien van beschermde soorten. Ook wordt beargumenteerd of een ontheffing noodzakelijk is voor het uitvoeren van de werkzaamheden. Het laatste hoofdstuk geeft een samenvattende conclusie van de bevindingen uit deze rapportage.

2. BESCHRIJVING PROJECT

2.1 HUIDIGE SITUATIE

Het plangebied bestaat uit een ruime tuin, een woonhuis en bijgebouwen in een stadse omgeving langs het spoor gelegen op het adres Cattenbroekerdijk 1 te Woerden. Het woonhuis heeft open stootvoegen in de muren. Dakbedekking bestaat uit dakpannen die aan de onderkant zijn afgedicht. De schuren zijn gesloten, maar er zitten openingen onder de golfplaten in de dakbedekking. Er is een verharde oprit, en ook rond de gebouwen is een ruim verhard oppervlak aanwezig. Aan de noordkant bevindt zich een paardenbak met zand. Aan de zuid- en oostzijde van de tuin staat een elzensingel op de perceelsgrens langs het water. Langs de ruime vijver op het perceel staat een bomen- en struikenrij op een aarden wal. Ook is er een dubbele naaldbomensingel aan de oostkant van het terrein met forse, circa twintig jaar oude bomen. De rest van het terrein bestaat uit grasland. Rond de tuin loopt een vrij brede watergang met bomenrijen erlangs. Langs de grote vijver staan nestkasten voor watervogels. Een deel van het plangebied ligt ten westen van een fietstunnel (zie figuur 1). Dit gedeelte is onderdeel van een reeds eerder onderzocht terrein (ATKB rapport 20190220/rap01). Dit terrein bestaat uit een drietal watergangen, zandig open terrein, rietland en een gedeelte van een gronddepot (zie laatste 4 foto's figuur 2). Een foto-impressie is weergegeven in figuur 2.

Figuur 1. Het plangebied (rood). Bron ondergrond: Google Earth.

Het woonhuis

De schuren

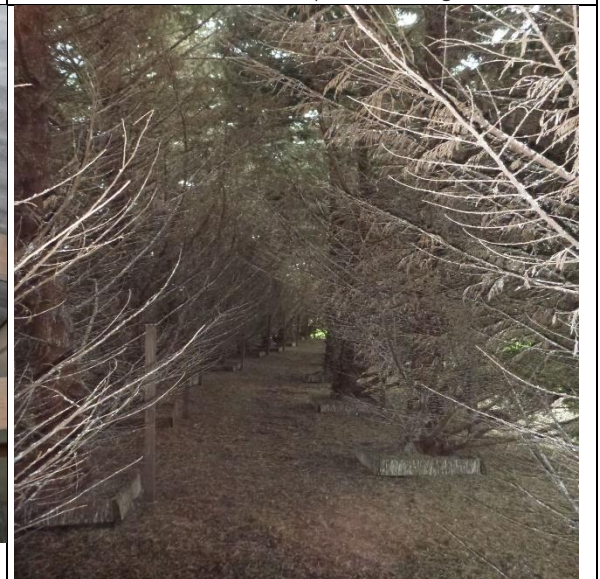
De vijver

Muur van het woonhuis met open stootvoeg

Schuur binnenzijde

De naaldbomenrij

Figuur 2. Huidige situatie plangebied (foto's 29 januari 2020).

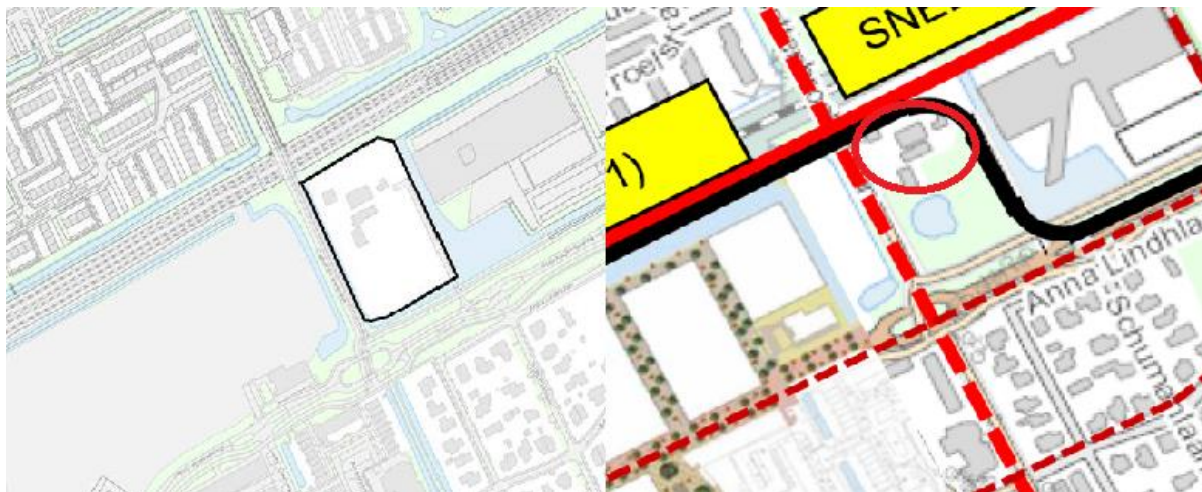
2.2 WERKZAAMHEDEN EN TOEKOMSTIGE SITUATIE

Binnen het plangebied (figuur 1) worden momenteel de volgende werkzaamheden overwogen:

- o Het slopen van alle aanwezige bebouwing op perceel Cattenbroekerdijk 1 (zie rode cirkel in figuur 3 - rechts);
- o Het rooien van alle aanwezige bomen en bosschages op dat perceel, en
- o Het dempen van de vijver die centraal op het perceel ligt;
- o Het omleggen van de Steinhagenseweg over het perceel Cattenbroekerdijk 1 (zie zwarte lijn in figuur 3 - rechts). Hierbij wordt extra straatverlichting in het plangebied aangebracht. Vooraf wordt het terrein bouwrijp gemaakt en worden grondlichamen en voorbelasting aangebracht;
- o Het dempen van de sloten aan de westkant van het plangebied en het bouwrijp maken van het terrein ten westen van de fietstunnel ten behoeve van woningbouw.

De planning is dat de werkzaamheden in het vierde kwartaal van 2020 aanvangen (met de sloop- en kapwerkzaamheden) en mogelijk doorlopen tot in het laatste kwartaal van 2021. Daadwerkelijke aanleg van de weg en van de woonwijk kan meerdere jaren in beslag nemen.

Aan de zuidzijde van het perceel ligt een sloot, waarvan het momenteel nog onduidelijk is of deze behouden blijft.

Figuur 3. Links: perceel Cattenbroekerdijk 1. Rechts: de mogelijke omlegging van de Steinhagenseweg over het perceel Cattenbroekerdijk 1 (zwarte lijn) en de te slopen bebouwing op perceel Cattenbroekerdijk 1 (rode cirkel).

3. METHODE

3.1 SPERWER

De methode voor onderzoek naar dagroofvogels is gebaseerd op de BMP-R methode¹ van Sovon (voor sperwer is namelijk geen Kennisdocument beschikbaar). Voor het onderzoek naar dagroofvogels dienen 4 veldbezoeken plaats te vinden, tussen zonsopkomst en zonsondergang in de periode 1 maart – 15 juli. Tussen bezoeken moet een periode van minimaal 10 dagen zitten. Omdat de locatie van het mogelijke nest al bekend was en het plangebied klein is, is ervoor gekozen om twee veldbezoeken uit te voeren, gecombineerd met het onderzoek naar de huismus. Ook bij bezoekrondes voor rugstreeppad is de sperwer meegenomen.

Er werd onder meer gelet op roep, balts, copulatie en territoriumconflicten. Ook werd onderzocht welke elementen van de functionele leefomgeving zich in het plangebied bevinden, zoals foerageergebied. Het onderzoek is door 1 persoon uitgevoerd. Tabel 1 geeft een overzicht van de dagen en omstandigheden waarop de verschillende onderzoeken zijn uitgevoerd.

Tabel 1 Overzicht van het veldonderzoek naar dagroofvogels en de omstandigheden waaronder dit is uitgevoerd.

Ronde	Datum	Soort(en)	Starttijd	Eindtijd	Weersomstandigheden
1	09-04-2020	Sperwer	08:00	10:25	12 graden, 0 bft, onbewolkt, droog.
2	14-05-2020	Sperwer	08:20	11:20	10 graden, 2 bft, 2/8 bewolkt, droog.

3.2 HUISMUS

Het onderzoek naar huismussen is uitgevoerd volgens het Kennisdocument Huismus van BIJ12. Binnen de periode van 1 april tot en met 15 mei zijn twee veldbezoeken uitgevoerd in de ochtend. Daarnaast is bij andere veldbezoeken zijdelings op aanwezigheid van huismus gelet. Daarbij is het gehele plangebied onderzocht en is gelet op aanwezigheid van broedende huismussen in en nabij de gebouwen. Tevens is gelet op ander gedrag van huismussen, zoals foerageren (ook in de directe omgeving van het plangebied). De veldbezoeken zijn uitgevoerd door één persoon. Tabel 2 geeft een overzicht van de dagen en omstandigheden waarop de verschillende onderzoeken zijn uitgevoerd.

Tabel 2 Overzicht van het veldonderzoek naar huismussen en de omstandigheden waaronder dit is uitgevoerd.

Ronde	Datum	Zon op/onder	Starttijd	Eindtijd	Weersomstandigheden
1	09-04-2020	06:55	08:00	10:25	12 graden, 0 bft, onbewolkt, droog.
2	14-05-2020	05:46	08:20	11:20	10 graden, 2 bft, 2/8 bewolkt, droog.

¹ Sovon (s.d.). BMP-R methode. <https://www.sovon.nl/nl/content/bmp-r-bmp-roofvogels>

3.3 VLEERMUIZEN

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd door middel van een vijftal avond- of ochtendbezoeken in de periode 15 mei tot en met eind september 2020. Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd volgens het vleermuisprotocol 2017. Dit is een door de Zoogdiervereniging, het bevoegd gezag en het Netwerk Groene Bureaus (NGB) goedgekeurde methodiek. Met behulp van een batdetector van het type Petterson D240X (of gelijkwaardig) en digitale opnameapparatuur (Edirol R-09HR of gelijkwaardig) in combinatie met zichtwaarnemingen kunnen verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen worden vastgesteld. Aan de hand van de geluiden zijn soorten op naam te brengen. Geluiden waarvan determinatie in het veld niet mogelijk was, zijn achteraf op kantoor met behulp van het programma Batsound geanalyseerd. Dit komt onder meer voor bij vleermuisgeluiden van de groep *Myotis*: deze geluiden zijn meestal lastiger in het veld te herkennen.

Door het ontbreken van holten en scheuren zijn de aanwezige bomen niet verder onderzocht.

Alle veldbezoeken zijn uitgevoerd onder voor vleermuizen geschikte weersomstandigheden (zie tabel 3). Dit betekent een temperatuur boven de 10 graden, droog (tot lichte miezer) en weinig wind. Tijdens de onderzoeken – tussen zonsondergang en zonsopkomst – is met behulp van de batdetector gepost op verschillende strategische locaties zodat in- en uitvliegende vleermuizen goed konden worden waargenomen. Het veldwerk is met twee personen bij de zomerrondes (ronde 1-3) uitgevoerd en met één persoon bij de laatste twee rondes.

Tabel 3 Overzicht van het veldonderzoek naar vleermuizen en de omstandigheden waaronder dit is uitgevoerd.

Ronde	Datum	Zon op/onder	Starttijd	Eindtijd	Weersomstandigheden
1	28-05-2020	21:47	21:40	23:55	13 graden, NO 2, onbewolkt, droog.
2	16-06-2020	05:23	03:23	05:23	14 graden, N2, bewolkt, droog.
3	09-07-2020	21:59	22:00	00:00	16 graden, N2, bewolkt, droog.
4	04-09-2020	20:20	23:00	01:00	14 graden, WZW 2, bewolkt, droog.
5	30-09-2020	19:18	22:00	00:00	16 graden, ZO2, licht bewolkt, droog.

3.4 RUGSTREEPPAD

Voor onderzoek naar de aan- of afwezigheid van de rugstreeppad wordt uitgegaan van de richtlijnen uit het kennisdocument rugstreeppad (Bij12, 2017). Direct ten westen van het perceel Cattenbroekerdijk 1 zijn in 2018 al enkele waarnemingen gedaan van de rugstreeppad, waaruit blijkt dat het plangebied en de directe omgeving er van in gebruik is bij deze soort. Ook zijn vele exemplaren weggevangen in 2020 in plangebied Snellerpoort. Het is dan ook niet uit te sluiten dat rugstreeppad ook aanwezig is op het perceel Cattenbroekerdijk 1. In een nader onderzoek wordt onderzocht of de rugstreeppad op dit perceel aanwezig is.

Voor onderzoek naar voortplantingswateren van rugstreeppadden wordt in principe op minimaal twee avonden in de tweede helft van april en in mei én op één avond in midden juli geluisterd naar kooractiviteit. Het luisteren naar kooractiviteit gebeurt bij geschikte weersomstandigheden (warme, windstille avonden en nachten, vaak na zware regenval). Om aanwezigheid van voortplantingsplaatsen aan te tonen worden mogelijk geschikte voortplantingswateren in de maanden juni en juli tevens eenmaal onderzocht op aanwezigheid van eisnoeren of larven.

Door bij deze onderzoeken ook te zoeken naar adulten op het land of onder puin, stenen en planken, wordt tevens het landbiotoop in beeld gebracht. Er zijn drie avondbezoeken uitgevoerd voor het onderzoek naar voortplantingsbiotoop en één bezoek overdag voor onderzoek naar het landbiotoop.

Tabel 4 Overzicht van het veldonderzoek naar rugstreeppad en de omstandigheden waaronder dit is uitgevoerd.

Ronde	Datum	Zon op/onder	Starttijd	Eindtijd	Weersomstandigheden
1	28-05-2020	21:47	21:40	23:55	13 graden, NO 2, onbewolkt, droog.
2	24-06-2020	22:04	21:15	23:30	25 graden, O3, onbewolkt, droog.
3	09-07-2020	21:59	22:00	00:00	16 graden, N2, bewolkt, droog.
4	20-07-2020	Nvt.	10:00	11:45	20 graden, 0 bft, onbewolkt, droog.

3.5 PLATTE SCHIJFHOREN

Voor onderzoek naar de aan- of afwezigheid van de platte schijfhoren wordt uitgegaan van de richtlijnen uit de inventarisatiehandleiding van Stichting Anemoon (d.d. 10 september 2009).

Het onderzoek (een ronde overdag) naar de platte schijfhoren vindt bij voorkeur in de zomer en het najaar plaats, omdat de onderwatervegetatie dan het meest is uitgegroeid en de dieren zich niet hebben teruggetrokken in of op de bodem. De optimale periode is juni t/m augustus (vóór start van de schoningswerkzaamheden).

Tijdens het onderzoek wordt een fijnmazig schepnet krachtig door de onderwatervegetatie en wortels van de oeervegetatie gehaald. Hierbij worden bewegingen gemaakt van circa twee meter heen én weer terug, waarbij het net bij terugkeer wordt gekeerd en tegen de bij de voorgaande haal teweggebrachte stroom wordt ingebracht. De inhoud van het net wordt vervolgens in een emmer gedaan, waarna in de planten en het water worden geroerd, zodat de slakjes los komen. Herhaal dit tot er geen slakjes meer in de planten zitten. Vervolgens wordt de inhoud van de emmer over de zeef gegooid, waarna alle kleinere schijfhorensoorten met een pincet worden overgebracht in een potje en 70% alcohol aan het potje wordt toegevoegd. Met een binoculair wordt vervolgens op kantoor vastgesteld of platte schijfhorens in het monster aanwezig zijn. Het onderzoek is gecombineerd met een ronde voor rugstreeppadden op 20 juli 2020, zie tabel 4.

4. RESULTATEN VELDONDERZOEK

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het veldwerk per soort(groep) besproken. Daarbij wordt ingegaan op de functies van het gebied voor iedere soort.

4.1 SPERWER

Uit de quickscan (ATKB, 17 februari 2020) is gebleken dat een sperwer mogelijk gebruik maakt van het terrein. Er is een potentieel geschikt nest aangetroffen en ook een plukplaats. Van sperwers is bekend dat ze in naaldbomen broeden, en ook in tuinen, parken en halfopen landschappen leven. Tijdens het nader onderzoek is de sperwer niet aangetroffen op of nabij het aanwezige nest. Het nest werd in het broedseizoen door een houtduif gebruikt. Ook werden geen recente plukplaatsen aangetroffen. Mogelijk verbleef de vogel enkel in de winter in het plangebied vanwege de aanwezigheid van voedsel (grote groepen spreeuwen in de naaldbomen in het plangebied).

4.2 HUISMUS

Er zijn geen nestlocaties van huismus in gebouwen of begroeiing binnen het plangebied aangetroffen. Tijdens het eerste veldbezoek ten behoeve van huismus zijn drie mussen aangetroffen die het plangebied gebruikten voor het verzamelen van nestmateriaal. Deze vogels hadden hun nesten echter in de woonwijk ten noorden van het spoor.

4.3 OVERIGE BROEDVOGELS EN VOGELS VAN CATEGORIE 5

Het plangebied wordt door een aantal algemene broedvogels gebruikt. Zo zijn in het broedseizoen nesten gevonden van meerkoet, houtduif (in de rij naaldbomen), wilde eend, merel, vink, heggenmus en mogelijk ekster. In de sloot ten westen van het viaduct broeden twee paar kleine karekiet in het riet. Rondtrekkende vogels gebruiken het plangebied als foerageergebied. De vijver in het plangebied wordt bijvoorbeeld frequent door visdieven bezocht. In de winter wordt het gebied soms door grote groepen spreeuwen (categorie 5) als slaapplek gebruikt in de rij naaldbomen (zie quickscan ATKB, februari 2020).

4.4 VLEERMUIZEN

Plangebied

Aanwezigheid verblijfplaatsen

In totaal zijn bij de veldbezoeken twee soorten vleermuizen aangetroffen; de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Er zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen van vleermuizen in bomen of in de schuren (zie figuur 4).

Tijdens twee van de bezoeken in september is een baltsende gewone dwergvleermuis aangetroffen. Deze vloog baltsend door de gehele tuin van Cattenbroekerdijk 1, en leek 1 keer ook binding met het woonhuis te vertonen. De tweede keer leek van enige binding geen sprake omdat de vleermuis maar kort aanwezig was. Eind mei is een exemplaar van de ruige dwergvleermuis kort roepend (sociale roep of baltsroep) gehoord nabij het woonhuis, maar dat heeft in die periode van het jaar geen betekenis voor wat betreft verblijfplaatsen.

Overige elementen van de functionele leefomgeving

Essentieel foerageergebied

Binnen het plangebied ontbreekt belangrijk, onmisbaar foerageergebied. Enkele luwe plekken in het plangebied (zoals boven de vijver) zijn aanwezig en worden door lage aantallen (maximaal drie gewone dwergvleermuizen) gebruikt als foerageerplek. Er zijn meerdere soortgelijke foerageerplekken aanwezig buiten het plangebied zoals in de woonwijken ten noorden en zuiden van het plangebied. Het plangebied maakt dus deel uit van een veel groter gebied waarin geschikt foerageergebied in ruime mate aanwezig is. Essentieel en onmisbaar foerageergebied is daarom niet aanwezig in het plangebied.

Essentiële vliegroutes

Op het perceel Cattenbroekerdijk 1 (zuid- en oostzijde) staan boomsingels aan het water. Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat deze als vliegroute van vleermuizen dienstdoen. De oprijlaan met de naaldbomenrij wordt wel gebruikt door een enkele gewone dwergvleermuis om te foerageren. Vermoedelijk zijn de landschapselementen (huizen, bomenrijen) te klein, en is de omgeving te dicht bebouwd om dienst te doen als essentiële vliegroute.

Omgeving plangebied

Aanwezigheid verblijfplaatsen

Er is waarschijnlijk een netwerk van verblijfplaatsen aanwezig. Veel woningen in de directe omgeving zijn geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen, bijvoorbeeld woningen aan de Beellanden en Cattenbroekerdijk. Tijdens het onderzoek kwamen vleermuizen vaak vanuit het oosten, of vanuit een omliggende woonwijk aanvliegen om in het plangebied te foerageren.

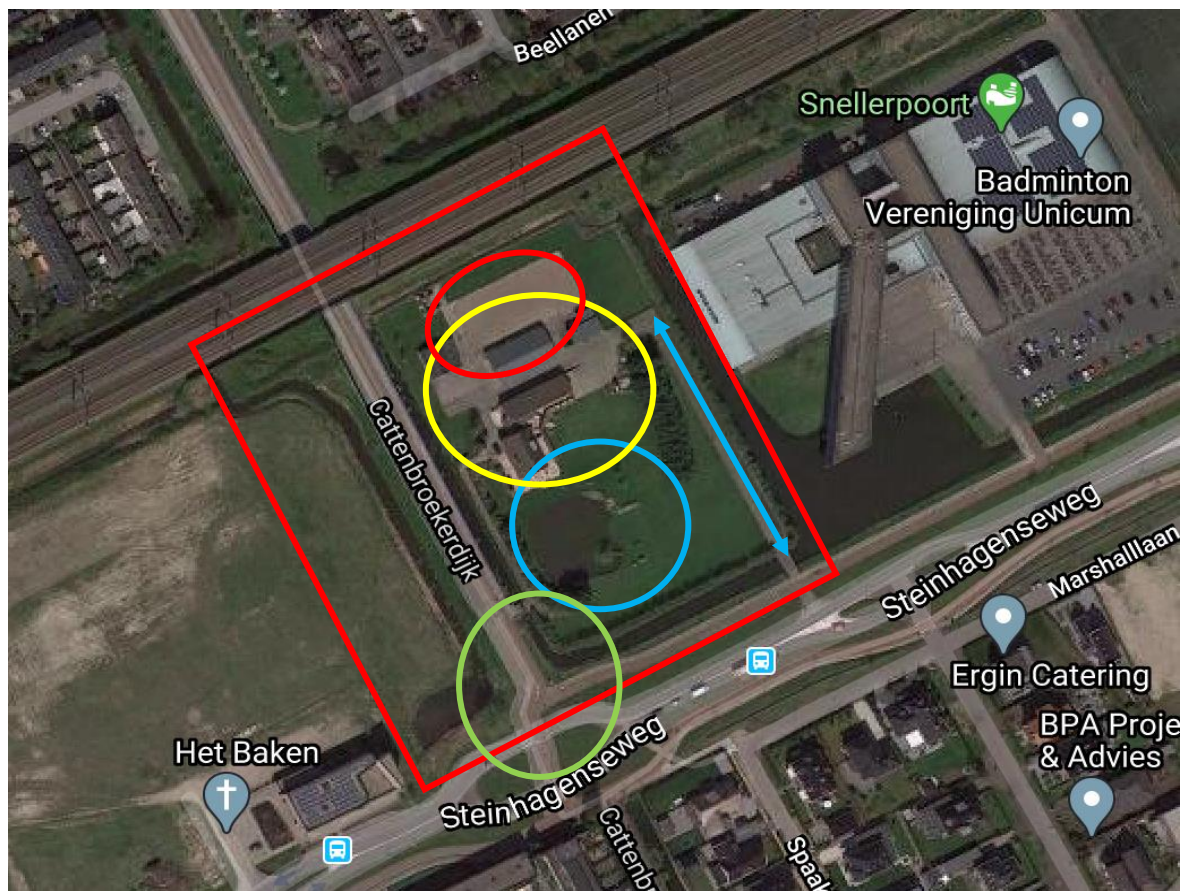
Overige elementen van de functionele leefomgeving

Foerageergebied

In de directe omgeving van het plangebied is volop geschikt foerageergebied aanwezig, bijvoorbeeld binnen de aangrenzende woonwijken of boven het water van school Snellerpoort.

Vliegroutes

Vliegroutes in de directe omgeving zijn niet aangetroffen.

Figuur 4. Samenvatting vleermuisonderzoeken. Gele cirkel; 1 GD roepend/ baltsend. Blauwe pijl: 1 GD foerageervluchten. Rode cirkel; 1 GD foeragerend. Blauwe cirkel: max. 3 GD foeragerend. Groene cirkel; max 3 GD foeragerend. GD= Gewone dwergvleermuis.

4.5 RUGSTREEPPAD

Tijdens geen van de veldbezoeken zijn rugstreeppadden gezien of gehoord. Er zijn geen individuen aangetroffen in het plangebied. Ook zijn bijvoorbeeld geen larven aangetroffen. De vijver bij het woonhuis biedt door steile oevers en een grote hoeveelheid vis weinig geschiktheid voor de dieren, maar ook in de sloten ten westen van het viaduct zijn geen dieren aangetroffen. Hiermee valt met zekerheid uit te sluiten dat rugstreeppad binnen het plangebied voorkomt. In aangrenzend gebied Snellerpoort is een maximale inspanning gepleegd om de dieren weg te vangen. Hiermee kan voorlopig (binnen termijn van 1 jaar na uitbrengen onderhavig rapport) met zekerheid worden uitgesloten dat de zandhopen / voorbelasting binnen het plangebied als landbiotoop of overwinteringsbiotoop gebruikt zullen gaan worden.

4.6 PLATTE SCHIJFHOREN

De platte schijfhoren is niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. Met name de meest westelijke sloot in het plangebied is als geschikt beoordeeld voor de soort. De monsters zijn op kantoor onder een binoculair onderzocht door een soortspecialist met ruime ervaring met deze soort. De aanwezigheid van platte schijfhoren in het gebied kan daarom met zekerheid worden uitgesloten.

4.7 SAMENVATTING

Tabel 5 geeft een samenvatting van de relevante soorten en de (essentiële) functies voor deze soorten binnen het plangebied.

Tabel 5 *Samenvatting aangetroffen nesten/verblijfplaatsen en andere essentiële functies van het plangebied*

Aanwezige beschermde soort i.h.k.v. de aanvraag	Essentiële functie(s) van het plangebied voor de soort	Aantal	Kritische periode voor de soort aanwezig in het plangebied
Sperwer	Geen	0	Nvt.
Huismus	Geen	0	Nvt.
Overige broedvogels en vogels van categorie 5	Nesten in heggen, naaldmenrij en langs waterkanten. Foerageergebied (niet essentieel). Tijdelijke slaappleats spreuwen in naaldbomen in de winter.	20	Half maart t/m half juli. Oktober t/m maart (spreeuw).
Vleermuizen	Paarverblijf in woonhuis	1	Jaarrond
Rugstreeppad	Geen	0	Nvt.
Platte schijfhoren	Geen	0	Nvt.

5. EFFECTENANALYSE AANWEZIGE SOORTEN

In dit hoofdstuk wordt een effecteninschatting gedaan van het plan op de aanwezige soorten in het plangebied, en welke effecten kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming.

5.1 OVERIGE BROEDVOGELS EN VOGELS VAN CATEGORIE 5

Voor (algemene) broedvogels zullen nestmogelijkheden verdwijnen in bomenrijen, rietzones, in struiken en langs waterkanten bij de kap en het bouwrijp maken van het terrein. Doordat het terrein anders wordt ingericht en er onder andere een weg komt, zijn de effecten van permanente aard. Dit leidt niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming. Indien echter gewerkt wordt in het broedseizoen kunnen vogels en nesten worden verstoord of vernield en eieren of jongen worden gedood, wat een overtreding van de Wet natuurbescherming betekent.

Van categorie 5 vogels zijn geen nesten aangetroffen en worden geen effecten verwacht op broedgevallen. In de winter wordt in sommige jaren kortdurend de naaldbomenrij gebruikt als (nachtelijke) slaappleaats voor honderden spreeuwen (cat. 5). Het kappen van de bomen kan leiden tot het verloren gaan van een onderdeel van het leefgebied van spreeuwen. Er zijn in de omgeving echter meer slaappleaatsen in bomenrijen bekend. De dieren hebben voldoende mogelijkheid om uit te wijken. Een overtreding van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

5.2 VLEERMUIZEN

Verblijfplaatsen

Er is 1 verblijfplaatsen aanwezig van gewone dwergvleermuis in het woonhuis.

Mogelijke effecten bij sloop van het pand zijn:

- Permanent aantasten van zomerverblijfplaatsen, paarplaatsen, en individueel winterverblijf (artikel Wet natuurbescherming 3.5 lid 4).
- Het doden van individuen (artikel 3.5 lid 1).
- Het verstoren van individuen (artikel 3.5 lid 2).

Het doden van dieren is eenvoudig te voorkomen door het nemen van voorzorgsmaatregelen. De verblijfplaats gaat echter verloren en verstoring is ook niet volledig te voorkomen. Het is daarom noodzakelijk om ontheffing aan te vragen voor één verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis.

6. CONCLUSIES

6.1 FUNCTIES VOOR BESCHERMDE SOORTEN

Uit het onderzoek blijkt dat het plangebied voor een aantal soortgroepen geen (essentiële) functie heeft. Het gaat om sperwer, huismus, rugstreeppad en platte schijfhoren. Deze soortgroepen ondervinden geen effecten van de werkzaamheden en er vindt geen overtreding van de Wet natuurbescherming plaats.

Soortgroepen die wel effecten van het werk kunnen ondervinden zijn; algemene broedvogels en vogels van categorie 5, en vleermuizen. Algemene broedvogels gebruiken het plangebied als broedlocatie in bomenrijen, struiken en langs de waterkant. Daarnaast is het zo dat spreeuwen (categorie 5) de naaldbomenrij in het plangebied soms kortstondig gebruiken als slaappleats in de winterperiode. Bij de werkzaamheden kunnen voortplantings- en rustplaatsen van algemene broedvogels worden beschadigd of vernield. Daarnaast kunnen vogels worden verstoord en kunnen eieren worden vernield.

Uit het vleermuisonderzoek blijkt dat het plangebied wordt gebruikt door de gewone dwergvleermuis als verblijfplaats. Het verblijf kan jaarrond gebruikt worden.

6.2 VERVOLGSTAPPEN

6.2.1 ONTHEFFING EN MAATREGELEN

Broedvogels en vogels van categorie 5

Het slopen van schuren is niet aan een bepaalde periode gebonden, maar het wordt aanbevolen dit tegelijkertijd met de kap van bomen uit te voeren. De kap van bomen dient uitgevoerd te worden buiten de broedperiode (globaal duurt deze van maart t/m 15 juli). Omdat er veel duiven op het terrein broeden is het gehele jaar noodzakelijk een broedvogelcontrole uit te voeren kort voordat de bomen worden gekapt. Duiven kunnen jaarrond tot broeden komen. Zodoende is er geen sprake van overtreding van de Wet natuurbescherming en dus is er geen ontheffing nodig. Verder is de algemene zorgplicht van kracht (zie paragraaf 6.2.2).

De rij naaldbomen heeft sommige jaren een slaappleatsfunctie voor groepen spreeuwen, vaak pas in de wintermaanden (januari/ februari). Aanbevolen wordt het groen en bomen voor januari 2021 te verwijderen. Zodoende kunnen nieuwe broedgevallen in 2021 worden voorkomen en zijn de bomen weg voordat de spreeuwen ze als slaappleats gaan gebruiken. Dit tast de functionaliteit van de verblijfplaats van gewone dwergvleermuis niet aan.

Vleermuizen

Met de werkzaamheden worden verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden die niet met het nemen van mitigerende maatregelen zijn te voorkomen. Omdat er door de werkzaamheden verblijfplaatsen verloren gaan en verstoring kan optreden moet een ontheffing van de Wet natuurbescherming worden aangevraagd. De Provincie Utrecht is hiervoor het bevoegd gezag. De doorlooptijd van een ontheffingsprocedure Wet natuurbescherming bedraagt circa 5 maanden, maar dit kan soms langer duren.

Voor de ontheffingsaanvraag dient een activiteitenplan te worden opgesteld. In het activiteitenplan wordt beschreven welke maatregelen worden genomen om negatieve effecten op de beschermde soorten zoveel mogelijk te voorkomen. In dit geval moeten alternatieven worden gerealiseerd voor de gewone dwergvleermuis. Ook is het van belang dat permanente voorzieningen in de omgeving worden gerealiseerd als alternatieve nestplaats en verblijfplaats voor vleermuizen. In het activiteitenplan dient dit nader te worden uitgewerkt.

6.2.2 INVULLING ZORGPLICHT

De zorgplicht (art. 1.11 Wet natuurbescherming) houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen. Om een zorgvuldige omgang met alle in het wild levende soorten (zorgplicht) te garanderen zijn de volgende maatregelen geformuleerd:

- Werken van een kant af om fauna de kans te geven zelfstandig te vluchten;
- Aangetroffen fauna (zoals egels) terugzetten in geschikt biotoop (zoals langs het spoor);
- Het dempen van de watergangen bij voorkeur uitvoeren voor 1 november of na 1 april in verband met de winterslaap van algemene amfibieën zoals groene kikkers;
- Watergangen dempen vanaf de gesloten kant naar de open kant om vissen te laten vluchten. Hierbij dienen duikers vrijgemaakt te worden van obstakels. Als bij het dempen van de vijver de vis niet kan vluchten door de duiker, dienen vissen te worden weggevangen;
- Voor de fase van slopen en kappen geldt; enkel bij daglicht werken om verstoring van nacht-actieve soorten (zoals vleermuizen) te voorkomen.

Om tussentijdse vestiging van beschermde (pionier-) soorten te voorkomen zijn nog enkele aanvullende voorzorgsmaatregelen geformuleerd:

- Tijdens de gehele ontwikkelingsfase dient de vorming van grote zandhopen (met steile kanten) te worden voorkomen; dit vormt geschikt landhabitat voor oeverwaluizen;
- Voorkomen dat er ten tijde van de vervolgwerkzaamheden vogels van pioniersituaties gaan broeden (zoals scholekster en kleine plevier). Hiertoe dient bij voorkeur buiten het broedseizoen te worden gewerkt. Indien dit niet mogelijk is, dienen (vanaf de start van het broedseizoen) maatregelen te worden genomen om het terrein broedvrij te houden (gebruik van linten, skinetten, dagelijkse activiteit met quad of tractor).
- Als de voorbelasting voor de omlegging Steinhagensweg langer dan 1 jaar na datum rapport blijft liggen wordt aanbevolen er een amfibieenscherm omheen te plaatsen vanwege de aanwezigheid van rugstreeppadden in de omgeving en hun vermogen tot snel koloniseren van nieuwe gebieden.

7. LITERATUUR

ATKB rapport 20190220/rap01, quickscan Wet natuurbescherming Woningbouwlocatie Snellerpoort Woerden, dd. 15-03-2019.

ATKB rapport 20171178_rap001_v01, quickscan Snellerpoort Roche, dd. 5-10-2017.

Boesveld, A., Gemelig Meyling A.W., De Bruyne, R.H., Handleiding slakken van de Habitatrichtlijn waarnemen, Stichting Anemoon, 10 september 2009.

Dietz, C., Von Helversen, O. & D. Nill, 2007. *Vleermuizen, alle soorten van Europa en Noordwest – Afrika*. Nederlandse vertaling en bewerking P.H.C. Lina, 2011, Zoogdiervereniging.

Mitchell-Jones, A. J., 2004. Bat mitigation guidelines Version: January 2004, ISBN 1 85716 781 3, English Nature 2004.

RWS brochure met vleermuizen overweg:

<http://www.mjpo.nl/downloads/brochure%20met%20vleermuizen%20overweg%202004.pdf>

Vleermuisprotocol 2017. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur, Vleermuisprotocol 2017, maart 2017 (zie hiervoor de websites: www.gegevensautoriteitnatuur.nl en www.netwerkgroenebureaus.nl).

Kennisdocument huismus: <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/BIJ12-2017-009-Kennisdocument-Huisumus-1.0.pdf>

Kennisdocument rugstreeppad: <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-017-Kennisdocument-Rugstreeppad-1.0.pdf>

Websites

Methodes voor veldonderzoek vogels: www.sovon.nl

Website van de Zoogdiervereniging; www.vzz.nl

Waarnemingsite; www.waarneming.nl

Gebiedendatabase Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO, voorheen ministerie van EL&I); <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/>

Soortendatabase Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO, voorheen ministerie van EL&I); <http://www.minlnv.nederlandsesoorten.nl/>

Soortendatabase: www.ndff-ecogrid.nl

Website over vleermuizen:

- www.vleermuis.net en www.vleermuizenindestad.nl

voor natuur
en leefomgeving

BIJLAGE I

Quickscan Wet natuurbescherming

Uitbreiding plangebied Snellerpoort te Woerden

Rapportnummer: 20200003/rap01
Status rapport: versie 1
Datum rapport: 17 februari 2020

Auteur: I.L.Y. (Igor) Spierts en D. (Daan) Liefhebber
Projectleider: E. (Esther) Schiedon
Kwaliteitscontrole: P.I. (Pim) Godschalk

Opdrachtgever: Gemeente Woerden
T.a.v. de heer H. Misset
Postbus 45
3440 AA Woerden

Dit rapport is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud van de rapportage is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	1
1.1 Aanleiding	1
1.2 Wet natuurbescherming	1
1.2.1 Soortenbescherming	1
1.2.2 Bescherming Natura 2000-gebieden	2
1.2.3 Bescherming houtopstanden	2
1.3 Overige gebiedenbescherming	2
1.4 Doel	3
1.5 Kwaliteitsborging	3
1.6 Leeswijzer	3
2 HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE	4
2.1 Beschrijving huidige situatie	4
2.2 Werkzaamheden en toekomstige situatie	7
3 METHODE	8
3.1 Opzet onderzoek	8
3.2 Literatuuronderzoek	8
3.3 Veldonderzoek	8
4 RESULTATEN LITERATUUR- EN VELDONDERZOEK	11
4.1 Flora	11
4.2 Broedvogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 1 t/m 4)	11
4.3 Broedvogels met niet jaarrond beschermde nesten, inventarisatie gewenst (cat. 5)	11
4.4 Algemene broedvogels	12
4.5 Vleermuizen	12
4.6 Grondgebonden zoogdieren	12
4.7 Amfibieën	12
4.8 Reptielen	13
4.9 Vissen	13
4.10 Vlinders, libellen en overige ongewervelden	13
4.11 Samenvatting resultaten	13
5 EFFECTENANALYSE EN MAATREGELEN	15
5.1 Inleiding	15
5.2 Vogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 1 t/m 4)	15
5.2.1 Effecten	15
5.2.2 Maatregelen	15
5.3 Vogels met niet jaarrond beschermde nesten (categorie 5)	16
5.3.1 Effecten	16
5.3.2 Maatregelen	16
5.4 Algemene broedvogels	16
5.4.1 Effecten	16
5.4.2 Maatregelen	17
5.5 Vleermuizen	17
5.5.1 Effecten	17
5.5.2 Maatregelen	17
5.6 Amfibieën	18
5.6.1 Effecten	18
5.6.2 Maatregelen	18
5.7 Vlinders, libellen en overige ongewervelden	18
5.7.1 Effecten	18
5.7.2 Maatregelen	18
5.8 Aanvullende maatregelen (t.a.v. zorgplicht en pioniersoorten)	18
6 GEBIEDENBESCHERMING	19

6.1 Natura 2000	19
6.2 Planologische gebiedenbescherming	20
7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	21
7.1 Soortenbescherming.....	21
7.2 Gebiedenbescherming.....	22

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

De gemeente Woerden heeft het voornemen om het plangebied Snellerpoort te Woerden uit te breiden met het perceel Cattenbroekerdijk 1 voor woningbouw. Voor deze werkzaamheden is ook een omlegging van de Steinhagenseweg over het perceel Cattenbroekerdijk 1 gepland. Om te bepalen of de voorgenomen plannen (mogelijk) leiden tot een overtreding van de huidige natuurwetgeving, is een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd.

1.2 Wet natuurbescherming

1.2.1 Soortenbescherming

Algemeen

Via de Wet natuurbescherming (Wnb) is de bescherming van diverse inheemse planten en dieren in Nederland vastgelegd. Naast de algemeen geldende zorgplicht voor alle in het wild levende planten en dieren (artikel 1.11 van de Wnb), geldt voor een aantal soorten een aanvullend beschermingsregime. Deze aanvullend beschermde soorten zijn onderverdeeld in drie groepen, namelijk:

- vogels (artikel 3.1, alle soorten uit de Europese Vogelrichtlijn);
- overige strikt beschermde soorten, waaronder soorten uit de Europese Habitatrichtlijn (artikel 3.5, dit betreffen o.a. vleermuizen);
- nationaal beschermde soorten, waaronder soorten uit de Rode Lijst (artikel 3.10).

Het is volgens de Wnb niet toegestaan om (het leefgebied van) beschermde soorten aan te tasten. Dit is vastgelegd middels verbodsbepalingen: activiteiten die schadelijk zijn voor beschermde dier- en plantsoorten zijn verboden¹.

Vrijstelling binnen provincie Utrecht

Provincies hebben de bevoegdheid om middels een provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten in het kader van bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke ontwikkeling. In het geval van de provincie Utrecht worden de volgende nationaal beschermde soorten vrijgesteld: bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en middelste groene kikker, aardmuis, bosmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, hermelijn, huisspitsmuis, konijn, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, wezel en woelrat. (bron: Verordening Natuur en Landschap provincie Utrecht 2017, d.d. 30 december 2016).

Voorzorgsmaatregelen

Een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wnb is soms te voorkomen door (voorafgaand aan de werkzaamheden) voorzorgsmaatregelen te treffen. Deze voorzorgsmaatregelen zijn gericht op het behoud van de functionaliteit van de groeiplaats van flora en de voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaats van fauna. Daarnaast voorkomen de voorzorgsmaatregelen de negatieve gevolgen van een activiteit op individuen (o.a. doding en verwonding).

Ontheffingsplicht

Een ontheffingsplicht (artikel 3.3, 3.8 en 3.10 uit de Wnb) is van toepassing als een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wnb niet kan worden voorkomen door het nemen van voorzorgsmaatregelen.

¹ In artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming wordt meerdere malen gesproken over het verbod tot **opzettelijke** handelingen (o.a. opzettelijke doding, verstoring en vernieling). Binnen de Wet natuurbescherming omvat de term 'opzettelijk' tevens voorwaardelijk opzet, waardoor (evenals onder de voormalige Flora- en faunawet) een groot aantal handelingen onder de verbodsbepalingen vallen. In verband met de leesbaarheid wordt de term 'opzettelijk' in voorliggende rapportage niet meer aangehaald. Uiteraard wordt dit (in de situaties waarvoor dit van toepassing is) wel bedoeld.

Het is mogelijk om met een goed onderbouwd projectplan een ontheffing aan te vragen bij de desbetreffende provincie (in deze de provincie Utrecht). De provincie (het bevoegd gezag) toetst de aanvraag vervolgens aan drie criteria:

- Dient het planvoornemen in één van de in de wet genoemde belangen (bijv. in het belang van de instandhouding van natuurlijke habitats)?
- Is er een 'andere bevredigende oplossing' mogelijk?
- Doet de ontheffing afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort?

1.2.2 Bescherming Natura 2000-gebieden

Via de Wnb is tevens de bescherming van Natura 2000-gebieden vastgelegd. De gebiedenbescherming houdt samengevat in dat een ingreep geen significant negatieve effecten op kwalificerende habitats en/of soorten van Natura 2000-gebieden mag hebben. Indien significant negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, is een vergunningaanvraag noodzakelijk.

Naast plannen in of nabij Natura 2000-gebieden, kunnen ook plannen op grotere afstand van Natura 2000-gebieden significant negatieve effecten op kwalificerende habitats en/of soorten tot gevolg hebben:

- Bij plannen op relatief grote afstand van Natura 2000-gebieden kunnen nadelige effecten optreden door toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitats binnen Natura 2000-gebieden. Een toename van meer dan 0,00 mol/ha/jr vraagt om een nadere ecologische beoordeling van de gevolgen.
- Plannen kunnen een negatief effect hebben op (leefgebied van) kwalificerende soorten buiten een Natura 2000-gebied, waardoor nadelige effecten optreden op de doelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied. Dit kan het geval zijn wanneer het foerageergebied van een kwalificerende soort van een Natura 2000-gebied binnen het plangebied ligt. Effecten op het foerageergebied kunnen leiden tot afname van aantallen binnen het Natura 2000-gebied (bijvoorbeeld bij bruine kiekendief, kleine zwanen, ganzen).

1.2.3 Bescherming houtopstanden

Volgens artikel 4.2 Wnb is het verboden een houtopstand buiten de bebouwde kom geheel of gedeeltelijk te vellen zonder melding bij het bevoegd gezag. Bovendien geldt een herplantplicht. Een houtopstand bestaat uit 10 are of meer of is een rijbeplanting van meer dan 20 bomen en moet aan een aantal voorwaarden voldoen. Voor een aantal gevallen geldt een uitzondering, bijvoorbeeld voor houtopstanden op erven, fruitbomen voor productie of grienden en hakhout (zie voor de volledige lijst art. 4.1 van de Wnb).

Voor houtopstanden binnen de bebouwde kom is de Wnb niet van toepassing, maar geldt het beleid van de gemeente waarbinnen de projectlocatie gelegen is.

1.3 Overige gebiedenbescherming

Binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen was dit de EHS) geldt het 'Nee, tenzij'-beschermingsregime. Significante aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN (per saldo) is niet toegestaan, tenzij sprake is van een groot openbaar belang en er geen alternatieven zijn. De wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN zijn onder andere bodemkenmerken, landschappelijke waarden en natuurwaarden. Eventuele schade moet worden gemitigeerd, of (indien mitigatie niet mogelijk is) worden gecompenseerd.

Naast de bescherming van het NNN zijn in sommige provincies tevens weidevogelgebieden (ook wel belangrijke weidevogelgebieden, weidevogelleefgebieden en weidevogelkerngebieden genoemd) aangewezen. Binnen dergelijke gebieden geldt doorgaans (evenals het geval is voor het NNN) het Nee, tenzij-regime. Voor dit project is de bescherming van weidevogelgebieden niet van toepassing, aangezien binnen de provincie Utrecht geen belangrijke weidevogelgebieden zijn aangewezen.

1.4 Doel

De quickscan is een verkennende toets om na te gaan of door uitvoering van de voorgenomen plannen mogelijk overtreding van de Wnb (soortenbescherming en bescherming Natura 2000-gebieden) of planologische gebiedenbescherming optreedt. Het doel van de quickscan is geformuleerd in enkele onderzoeksvragen:

Onderzoeksvragen t.a.v. soortenbescherming:

- S1. Welke Wnb-beschermde soorten maken (mogelijk) gebruik van de planlocatie?
- S2. Wat zijn de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op deze beschermde soorten?
- S3. Is aanvullend ecologisch onderzoek naar één of meerdere soorten noodzakelijk²?
- S4. Welke voorzorgsmaatregelen dienen te worden uitgevoerd om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen?
- S5. Is het noodzakelijk om voor de voorgenomen werkzaamheden een ontheffing van de Wnb aan te vragen?

Onderzoeksvragen t.a.v. gebiedenbescherming:

- G1. Ligt het plangebied in of nabij een Natura 2000-gebied of binnen het NNN?
- G2. Kunnen negatieve effecten op beschermde gebieden bij voorbaat worden uitgesloten?
- G3. Is een toetsing aan de gebiedenbescherming (voortoets, verslechteringstoets, passende beoordeling en/of Nee, tenzij-toets) noodzakelijk?

1.5 Kwaliteitsborging

De quickscan is uitgevoerd door een ervaren ecooloog van ATKb. De ecooloog voldoet aan de definitie die Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) hanteert van een ter zake kundige voor het opstellen van toetsingen aan de Wnb. Daarnaast is ATKb aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus (NGB); een brancheorganisatie voor groene adviesbureaus.

1.6 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is een beschrijving van het plangebied weergegeven en de uit te voeren werkzaamheden zijn hier benoemd. In hoofdstuk 3 wordt de methode, waarop een quickscan soortenbescherming wordt uitgevoerd, beschreven. Hoofdstuk 4 gaat in op de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten. In hoofdstuk 5 worden globaal de effecten bepaald van het plan op de soorten die (mogelijk) gebruik maken van het plangebied. Hier worden ook beknopt maatregelen voorgesteld om zorgvuldig te handelen ten aanzien van beschermde soorten. In hoofdstuk 6 wordt kort beargumenteerd of een toetsing aan de gebiedenbescherming noodzakelijk is. In hoofdstuk 7 worden (middels beantwoording van de onderzoeksvragen uit paragraaf 1.4) de conclusies en aanbevelingen uit voorliggend rapport op een rij gezet.

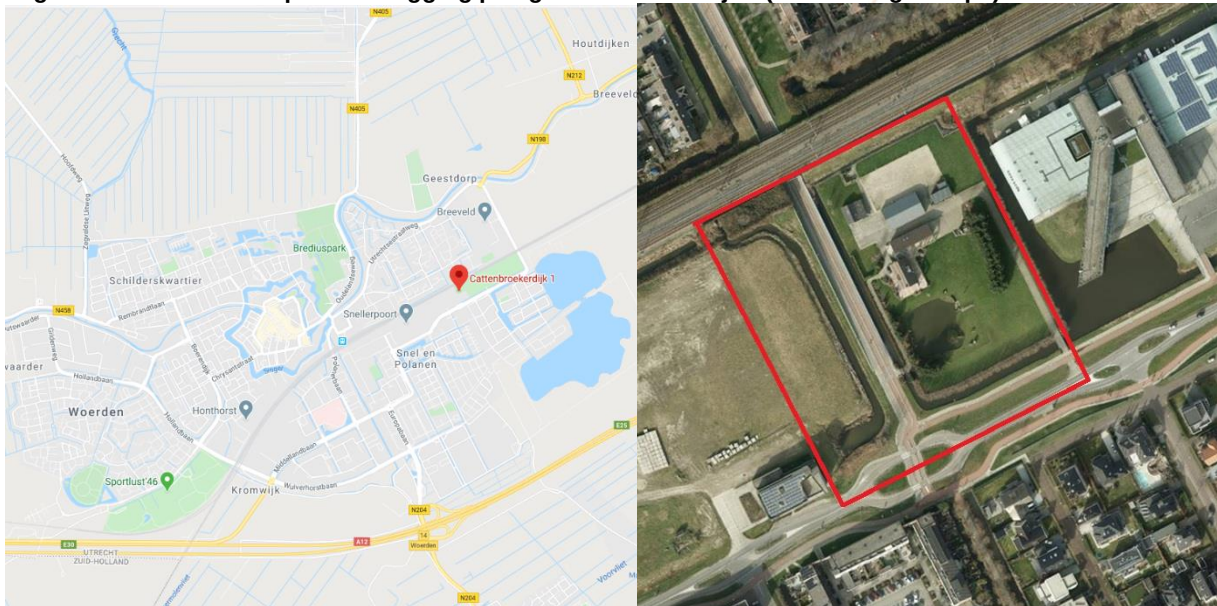
² In sommige gevallen kan de aanwezigheid van beschermde soorten op basis van een quickscan niet worden uitgesloten. Dit aangezien sommige beschermde soorten met een eenmalig veldbezoek lastig zijn waar te nemen of enkel in een bepaalde periode van het jaar waarneembaar zijn. Als met de quickscan de aanwezigheid van deze soorten niet valt uit te sluiten, kan een aanvullend ecologisch onderzoek noodzakelijk zijn.

2 HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE

2.1 Beschrijving huidige situatie

Het plangebied bestaat uit een ruime tuin, een woonhuis en bijgebouwen in een stadse omgeving langs het spoor gelegen op het adres Cattenbroekerdijk 1 te Woerden. Het woonhuis heeft open stootvoegen in de muren. Dakbedekking bestaat uit dakpannen die aan de onderkant zijn afgedicht. De schuren zijn gesloten, maar er zitten openingen onder de golfplaten in de dakbedekking. Er is een verharde oprit, en ook rond de gebouwen is een ruim verhard oppervlak aanwezig. Aan de noordkant bevindt zich een paardenbak met zand. Aan de zuid- en oostzijde van de tuin staat een elzensingel op de perceelsgrens langs het water. Langs de ruime vijver op het perceel staat een bomen- en struikenrij op een aarden wal. Ook is er een dubbele coniferensingel aan de oostkant van het terrein met forse, 20 jaar oude bomen. De rest van het terrein bestaat uit grasland. Rond de tuin loopt een vrij brede watergang met bomenrijen erlangs. Langs de grote vijver staan nestkasten voor watervogels. Een deel van het plangebied ligt ten westen van een fietstunnel (zie figuur 2-1). Dit gedeelte is onderdeel van een reeds eerder onderzocht terrein (ATKB rapport 20190220/rap01). Dit terrein bestaat uit een drietal watergangen, zandig open terrein, rietland en een gedeelte van een gronddepot (zie laatste 4 foto's figuur 2-2).

Figuur 2-1. Globale en specifieke ligging plangebied rood omlijnd (bron: Google maps).

Figuur 2-2. Huidige situatie plangebied (situatie 29 januari 2020).

2.2 Werkzaamheden en toekomstige situatie

De werkzaamheden bestaan uit een uitbreiding van het plangebied Snellerpoort met het perceel Cattenbroekerdijk 1 welke ten oosten van het plangebied Snellerpoort ligt (zie zwarte kader in figuur 2-3 links). Er wordt van uit gegaan dat alles op dit perceel verdwijnt. Op het perceel worden momenteel de volgende werkzaamheden overwogen:

- Het omleggen van de Steinhagenseweg over het perceel Cattenbroekerdijk 1 (zie zwarte lijn in figuur 2-3 - rechts);
- Het slopen van alle aanwezige bebouwing op perceel Cattenbroekerdijk 1 (zie rode cirkel in figuur 2-3 - rechts);
- Het rooien van alle aanwezige bomen en bosschages op het perceel, en
- Het dempen van de vijver die centraal op het perceel ligt.

Aan de westzijde en zuidzijde van het perceel liggen sloten, waarvan het momenteel nog onduidelijk is of deze watergangen behouden blijven.

Figuur 2-3. Links: perceel Cattenbroekerdijk 1. Rechts: de mogelijke omlegging van de Steinhagenseweg over het perceel Cattenbroekerdijk 1 (zwarte lijn) en de mogelijk te slopen bebouwing op perceel Cattenbroekerdijk 1 (rode cirkel).

3 METHODE

3.1 Opzet onderzoek

Een quickscan Wet natuurbescherming (onderdeel soortenbescherming) is een eenmalige beoordeling van het plangebied, waarin globaal wordt gekeken naar aanwezige en te verwachten (beschermde) soorten. Hiertoe worden een literatuur- en veldonderzoek uitgevoerd.

Er wordt tijdens de quickscan een volledige beoordeling van het plangebied als leefgebied voor beschermde soorten uitgevoerd. Een quickscan is echter geen volledig ecologisch onderzoek naar alle mogelijk voorkomende soorten, in de daarvoor geschikte perioden van het jaar. Hierdoor is een quickscan vaak niet voldoende als onderbouwing van een eventuele aanvraag voor een ontheffing op de Wet natuurbescherming. Indien uit de quickscan echter blijkt dat geen noodzaak bestaat tot nader onderzoek of een ontheffing, is een quickscan een afdoende ecologische onderbouwing voor het bevoegd gezag. Dit geldt ook als de quickscan onderdeel vormt van de ruimtelijke onderbouwing van een bestemmingsplan.

De bevindingen uit de quickscan Wet natuurbescherming zijn in de regel 5 jaar geldig, tenzij het gebied in de tussentijd dermate is gewijzigd dat er ander biotoop is ontstaan. Een (nader) onderzoek naar beschermde soorten uit de Habitatrichtlijn is 3 jaar geldig.

3.2 Literatuuronderzoek

Het literatuuronderzoek heeft tot doel een beeld te krijgen van (eventueel) aanwezige Wnb-beschermde soorten in (de omgeving van) het plangebied.

Voor het literatuuronderzoek is gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF); dit is de meest complete databank in Nederland met verspreidingsinformatie van flora en fauna. Ten aanzien van flora is een zoekgebied van circa 20 kilometer rondom het plangebied gehanteerd. Voor fauna is een zoekgebied van twee kilometer rondom het plangebied gehanteerd. De NDFF is geraadpleegd op 15 januari 2020. Hierbij zijn waarnemingen tot 5 jaar terug ingezien. Aangezien ook de NDFF niet volledig is, is tevens gebruik gemaakt van eigen soort- en gebiedskennis (expert judgement).

3.3 Veldonderzoek

Het veldonderzoek heeft tot doel te bepalen of de beschermde soorten die in de omgeving van het plangebied (kunnen) voorkomen (deze volgen uit het literatuuronderzoek) tevens in het plangebied (kunnen) voorkomen.

Op 29 januari 2020 is het veldbezoek uitgevoerd, het was geheel bewolkt bij een temperatuur van 6 °C, en een stevige wind (WZW) met windkracht 3-4 Bft. Tijdens het veldbezoek is gekeken naar de geschiktheid van het plangebied als groeiplaats/verblijfplaats voor (in de omgeving aanwezige) beschermde soorten. Tevens is tijdens het veldbezoek gelet op de aanwezigheid van beschermde soorten en sporen hiervan (zoals uitwerpselen, pootafdrukken, vraatsporen en aanwezige (oude) nesten / verblijfplaatsen).

De bepaling van de geschiktheid van het plangebied voor beschermde soorten is op onderstaande manier uitgevoerd:

Flora

Het plangebied wordt beoordeeld op geschiktheid als habitat voor beschermde plantensoorten. Tevens wordt gelet op eventuele groeiplaatsen van beschermde plantensoorten (deze zijn echter niet jaarrond zichtbaar).

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 1 t/m 4)

De nesten van vogelsoorten binnen categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd. Dit geldt ook voor de directe omgeving die nodig is om de jongen succesvol groot te brengen (rust- en foerageergebied).

Jaarrond beschermde nesten kunnen aanwezig zijn in bomen (bijv. roofvogelhorsten) of gebouwen (bijv. gierzwaluw en huismus). Tijdens het veldbezoek bepalen we of in het plangebied vaste nesten aanwezig (kunnen) zijn. Daarnaast wordt gezocht naar sporen van jaarrond beschermde nesten, bijvoorbeeld braakballen van uilen en roofvogels, uitwerpselen op de grond/muren en territoriale aanwezigheid van vogels met jaarrond beschermde nesten. Tenslotte wordt beoordeeld of het plangebied mogelijk essentieel rust- en foerageergebied voor vogels van categorie 1 t/m 4 vormt.

Broedvogels met niet jaarrond beschermde nesten, inventarisatie gewenst (cat. 5)

Vogels met niet-jaarrond beschermde nesten (categorie 5-broedvogels) betreffen broedvogels die in principe niet jaarrond beschermd zijn, maar waarvan het ministerie van EZ wel een inventarisatie verlangt. Deze soorten zijn enkel jaarrond beschermd als de ecologische omstandigheden dit rechtvaardigen, oftewel als verwacht wordt dat uitvoering van de plannen grote nadelige effecten zouden kunnen hebben op de lokale populatie van een soort.

Tijdens het veldbezoek wordt bepaald of in het plangebied nesten van categorie 5 aanwezig (kunnen) zijn. Daarnaast zoeken we ook naar sporen van deze nesten, bijvoorbeeld braakballen, uitwerpselen op de grond of muren, territoriale aanwezigheid van vogels met jaarrond beschermde nesten.

Algemene broedvogels

Nesten van algemene broedvogels zijn enkel tijdens het broedseizoen beschermd.

Tijdens het veldbezoek wordt bepaald of binnen het plangebied broedgelegenheid is voor algemene broedvogels zoals winterkoning, heggenmus en vink. Tevens letten we op aanwijzingen voor broedgevallen, zoals territoriale en/of zingende vogels, oude nesten en uitwerpselen.

Vleermuizen

Van alle van nature in Nederland voorkomende vleermuizen worden zowel de verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentiële foerageerroutes beschermd.

Voor vleermuizen wordt bepaald of gebouwen en/of bomen in het plangebied geschikt (kunnen) zijn als vleermuisverblijfplaats:

- Gebouwbewonende vleermuizen (o.a. gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis) gebruiken vaak spouwruimten als verblijfplaats, welke zij bijvoorbeeld via een open stootvoeg of via kieren in de buitenmuur kunnen bereiken. Ook gebruiken ze regelmatig ruimtes achter daklijsten of betimmeringen als verblijfplaats. De geschiktheid van gebouwen wordt beoordeeld op basis van de aanwezigheid van dergelijke structuren. Tijdens het veldbezoek zijn alle gebouwen op het terrein, met uitzondering van het woonhuis, zelf betreden. Het woonhuis is van buiten geïnspecteerd;
- Boombewonende vleermuizen (o.a. ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis) verblijven in holtes, spleten of onder loshangend schors van bomen. Bomen worden met een verrekijker vanaf de grond beoordeeld op aanwezigheid van dergelijke kenmerken. Holten in bomen zijn geïnspecteerd met een endoscoop.

Tevens wordt tijdens het veldonderzoek bepaald of sprake is van lijnvormige landschapsstructuren die van belang kunnen zijn als vliegroute. Hierbij wordt bepaald of sprake is van doorgaande watergangen en aaneengesloten bomenrijen. Tevens wordt (om de essentie van de vliegroute te bepalen) gelet op vergelijkbare structuren in de directe omgeving van het plangebied die als alternatief kunnen fungeren. Tenslotte wordt bepaald of sprake is van landschapsstructuren (bijvoorbeeld opgaand groen) die van belang kunnen zijn als foerageergebied. Om de essentie van het foerageergebied te bepalen, wordt tijdens het veldbezoek gelet op vergelijkbare structuren in de directe omgeving van het plangebied die als alternatief kunnen fungeren.

Grondgebonden zoogdieren

Het gebied wordt beoordeeld op geschiktheid als leefgebied voor beschermde grondgebonden zoogdieren (o.a. eekhoorn, das, kleine marterachtigen), waarbij wordt gelet op sporen, zoals uitwerpselen, pootafdrukken, vraatsporen, wissels, looppaadjes) en aanwezige (oude) nesten / verblijfplaatsen. Tevens worden eventuele zichtwaarnemingen genoteerd.

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek wordt bepaald of het plangebied geschikt voortplantingshabitat, zomerhabitat en/of overwinteringsplekken voor beschermde amfibieën biedt. Bij aanwezigheid van een potentieel geschikt voortplantingswater voor beschermde soorten, wordt het water steekproefsgewijs met een (RAVON-)schepnet bemonsterd. Bij aanwezigheid van potentieel geschikt landhabitat wordt direct (steekproefsgewijs) gecontroleerd op de mogelijke aanwezigheid van beschermde amfibieën tussen de vegetatie en op donkere, vochtige plekken (onder stukken hout e.d.).

Reptielen

Tijdens het veldbezoek wordt gelet op de mogelijke aanwezigheid van geschikt habitat voor reptielen, zoals zanderige, structuurrijke plekken en schuilmogelijkheden. Indien sprake is van geschikt habitat wordt (bij uitvoering van het veldbezoek in de geschikte periode) direct (steekproefsgewijs) gecontroleerd op eventueel aanwezige individuen (onder takkenhopen e.d.).

Vissen

Tijdens het veldbezoek wordt bepaald of oppervlaktewater (indien aanwezig) geschikt is voor beschermde vissoorten. Hierbij wordt gelet op o.a. bodemsubstraat, helderheid, voedselrijkdom en de aanwezigheid van onderwater- en oevervegetatie. Bij ogenschijnlijke geschiktheid van de watergang voor beschermde soorten, wordt het water steekproefsgewijs met een (RAVON-)schepnet bemonsterd.

Vlinders, libellen en overige ongewervelden

Tijdens het veldbezoek wordt bepaald of het plangebied geschikt is als habitat voor beschermde soorten vlinders, libellen en overige ongewervelden (o.a. kevers en tweekleppigen). Hierbij wordt o.a. gelet op de aanwezigheid van waardplanten (voor vlinders), water met geschikte ei-afzetplaatsen (voor libellen) en helder water met een rijke waterbepanting (voor platte schijfhoren). Tijdens het veldbezoek wordt direct gelet op aanwijzingen van gebruik van het plangebied door beschermde ongewervelden (o.a. poppen, vervellingshuidjes, larven, nimfen). Bij aanwezigheid van potentieel geschikte watergang/poel (voor beschermde libellen, waterkevers en platte schijfhoren) wordt het water steekproefsgewijs met een (RAVON-)schepnet bemonsterd.

4 RESULTATEN LITERATUUR- EN VELDONDERZOEK

4.1 Flora

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de beschermde grote bosaardbei voorkomt. Overige beschermde flora zijn in de omgeving van het plangebied niet bekend.

Uit het veldonderzoek blijkt dat het plangebied ongeschikt is voor de grote bosaardbei, onder andere vanwege het feit dat het terrein intensief wordt beheerd.

4.2 Broedvogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 1 t/m 4)

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende broedvogels met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4 broedvogels) voorkomen: huismus, gierzwaluw, buizerd, sperwer, ransuil, steenuil en roek.

Uit het veldonderzoek blijkt dat op het plangebied bebouwing, bomen en bosschages aanwezig zijn. De bebouwing is ongeschikt als nestlocatie en rust- en foerageergebied voor cat. 1 t/m 4 broedvogels uit de omgeving omdat alle gebouwen vrijwel volledig afgesloten waren en vogels deze dus niet konden bereiken via kieren, spleten of holtes onder bijvoorbeeld dakpannen. Wel is het mogelijk dat huismus in lage aantallen broedt in de hagen op het terrein.

Op de planlocatie is in een van de naaldbomen bij de vijver een groot nest aangetroffen dat geschikt is als nestlocatie en rust- en foerageergebied voor cat. 1 t/m 4 broedvogels zoals sperwer. Hier bevindt zich ook een pluikplaats. De sperwer is op het terrein aangetroffen. De coniferenrij aan de oostkant van het plangebied wordt als slaapplek gebruikt door duizenden spreeuwen in het winterseizoen. De sperwer jaagt op deze spreeuwen. De locatie is voor broedgevallen van buizerd minder geschikt vanwege de ligging van de planlocatie midden in de bebouwde kom.

De aanwezigheid van huismus en sperwer kan niet worden uitgesloten.

4.3 Broedvogels met niet jaarrond beschermde nesten, inventarisatie gewenst (cat. 5)

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende broedvogels met niet-jaarrond beschermde nesten (categorie 5-broedvogels) voor (kunnen) komen: boerenzwaluw, oeverzwaluw, torenvalk, huiszwaluw, pimpelmees, koolmees, zwarte roodstaart, gekraagde roodstaart, boomkruiper grote bonte specht, groene specht, ekster, blauwe reiger, bosuil, spreeuw, zwarte kraai, boomklever, grauwe vliegenvanger, ijsvogel, zwarte mees en tapuit,

Uit het veldonderzoek blijkt dat verschillende nesten aanwezig zijn in de coniferenrij, in hagen en in vrijstaande bomen en een in de open kapschuur. Vanwege de ligging in stedelijk gebied kunnen veel soorten worden uitgesloten. De aanwezigheid van holenbroeders kan worden uitgesloten vanwege de lage leeftijd en soort bomen. Doordat de schuren altijd dicht zijn, kan worden uitgesloten dat hier soorten als boerenzwaluw broeden. Ook zijn er in de schuren geen sporen van nesten gevonden. Er zijn geen nestkasten op het terrein aanwezig. Broedgevallen zijn mogelijk van pimpelmees, koolmees, ekster, zwarte kraai en spreeuw.

Een bijzonderheid is de aanwezigheid van een grote slaapplek van duizenden spreeuwen in het winterseizoen in de dubbele coniferenrij langs de oprit op het terrein. Door een schaarste aan naaldbomen in west-Nederland worden dit soort altijdgroene bomen/ struiken graag gebruikt als slaapplek (en evt. nestplaats).

4.4 Algemene broedvogels

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied diverse algemene broedvogels voor (kunnen) komen, waaronder blauwborst, fitis, heggenmus, kievit, putter, scholekster, staartmeeuw, tjiftjaf en wilde eend.

Het plangebied is geschikt voor broedvogels zoals waterhoen, meerkoet, wilde eend, onder andere in nestkasten langs de vijver in de tuin van het woonhuis. De bomen, bosschages en heggen zijn geschikt als broedlocatie voor soorten als houtduif, holenduif, Turkse tortel, vink, heggenmus, roodborst, tjiftjaf etc.

De brede rietzone en braamstruweel ten westen van het viaduct is geschikt als broedlocatie voor rietzanger en kleine karekiet en watervogels als waterhoen en meerkoet. Ook zouden hier heggenmus winterkoning of tjiftjaf kunnen broeden. Het open terrein ten westen van het viaduct zou voor grondbroeders als kievit, kleine plevier en scholekster geschikt kunnen zijn om te broeden.

4.5 Vleermuizen

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied diverse vleermuizen voorkomen, waaronder gewone dwergvleermuis, gewone/grijze grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis

Uit het veldonderzoek blijkt dat de woning door open stootvoegen potentieel ruimte biedt aan verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten zoals laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en gewone dwergvleermuis.

Mogelijk worden de elzensingel en coniferenrij als vliegroute gebruikt, en de tuin met waterpartij en windluwte zou een geschikt foerageergebied kunnen vormen voor verschillende soorten vleermuizen. Verblijfplaatsen van boombewonende soorten zoals rosse vleermuis kunnen worden uitgesloten vanwege de afwezigheid van (oude) bomen met holtes. Rond het perceel met woonhuis loopt aan de zuid- en oostkant een elzensingel. Doordat deze niet in verbinding staat met andere elementen in de wijde omgeving is de aanwezigheid van een (essentiële) vliegroute uitgesloten.

4.6 Grondgebonden zoogdieren

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde grondgebonden zoogdieren bekend zijn. Uit het veldonderzoek blijkt dat het plangebied door het ontbreken van lijnvormige elementen met houtwallen, geschikte bomen en omliggende bebouwing ongeschikt is voor beschermde grondgebonden zoogdieren. Daarnaast is het plangebied door de ligging in sterk bebouwd gebied lastig bereikbaar voor beschermde soorten.

Er zijn geen sporen aangetroffen die kunnen duiden op beschermde grondgebonden zoogdieren. Ook in de schuren zijn geen sporen aangetroffen. De aanwezigheid van beschermde zoogdieren kan zodoende worden uitgesloten.

4.7 Amfibieën

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de beschermde rugstreeppad en heikikker bekend zijn. Overige beschermde amfibieën zijn in de omgeving van het plangebied niet bekend.

Uit het veldonderzoek blijkt dat het westelijk deel van het plangebied (ten westen van de fietstunnel) door de aanwezigheid van water (watergangen en plassen) en vergraafbare grond geschikt is als voorplantingsbiotoop en winterverblijfplaats van rugstreeppad. In 2018 zijn binnen het aangrenzende terrein reeds enkele waarnemingen gedaan van de rugstreeppad, waaruit blijkt dat het plangebied in gebruik is bij deze soort (ATKB-rapport 20171178/rap04, d.d. 6 september 2018 – figuur 3-1). Het is niet geheel uit te sluiten dat exemplaren van de rugstreeppad de tuin rondom het woonhuis gebruiken of bewonen, ondanks het feit dat het intensief beheerd wordt en er voornamelijk kortgemaaid grasland en verharding voorkomt.

Het plangebied is ongeschikt voor de heikikker. Reden hiervoor is dat het plangebied overwegend uit kaal zand en kort grasland bestaat, terwijl de heikikker veelal in wat ruigere en vochtigere terreinen voorkomt (zoals heide, laagveen en half natuurlijk grasland). Daarnaast is het plangebied door de ligging in sterk bebouwd gebied onbereikbaar voor de (buiten de bebouwde kom van Woerden voorkomende) heikikker.

4.8 Reptielen

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde reptielen bekend zijn. Uit het veldonderzoek blijkt daarnaast dat het plangebied door het ontbreken van dood hout en andere beschuttingsmogelijkheden ongeschikt is als leefgebied voor beschermde reptielen. Door de ligging in de bebouwde kom is het plangebied tevens moeilijk bereikbaar voor beschermde reptielen.

4.9 Vissen

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde vissen bekend zijn. Uit het veldonderzoek blijkt daarnaast dat de watergangen door het ontbreken van een stroming, een dikke sliblaag of rijke onderwatervegetatie ongeschikt zijn voor beschermde vissen. Wel zijn algemene vissoorten zoals tiendoornige stekelbaars, blankvoorn en kleine modderkruiper aangetroffen die gebruik maken van de watergang(en) en de vijver in de tuin, hiervoor geldt de zorgplicht. In de tuinvijver zijn ook (niet specifiek beschermde) karpers aanwezig.

4.10 Vlinders, libellen en overige ongewervelden

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de beschermde sierlijke witsnuitlibel, groene glazenmaker en platte schijfhoren (een zoetwaterslak) voorkomen.

Uit het veldonderzoek blijkt dat de watergang(en) en de aanwezige poel/vijver ongeschikt zijn voor beschermde ongewervelden door de lage aanwezigheid van waterplanten, de geïsoleerde ligging, het ontbreken van krabbenscheervegetaties of door troebel geutrofieerd water.

De meest westelijke watergang van het plangebied lijkt geschikt voor platte schijfhoren vanwege het feit dat er helder, zonbeschenen water aanwezig is, en een behoorlijke onderwatervegetatie.

4.11 Samenvatting resultaten

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de beschermde soorten die op basis van het literatuur- en veldonderzoek (mogelijk) aanwezig zijn binnen het plangebied.

Tabel 4-1. Mogelijk aanwezige beschermde soorten.

Soortgroep	(Kans op) aanwezigheid beschermde soorten?	
	Ja	Nee
Flora		x
Broedvogels jaarrond beschermd (cat. 1 t/m 4)	x	
Broedvogels niet jaarrond, inventarisatie gewenst beschermd (cat. 5)	x	
Algemene broedvogels	x	
Vleermuizen	x	
Zoogdieren (grondgebonden)		x
Amfibieën	x	
Reptielen		x
Vissen		x
Vlinders, libellen en overige ongewervelden	x	

Bij het planvoornemen dient men rekening te houden met de (potentieel) aanwezige beschermde soorten (tabel 4-1, soorten uit kolom 'ja'). Daarnaast dient men (in het kader van de zorgplicht) tevens rekening te houden met de (binnen de provincie Utrecht) van bescherming vrijgestelde soorten (o.a. egel en konijn).

Doordat reeds duidelijk is dat de beschermde soorten uit de soortgroepen flora, grondgebonden zoogdieren, reptielen, en vissen niet aanwezig zijn binnen het plangebied, worden deze in het vervolg van voorliggende rapportage verder niet behandeld.

5 EFFECTENANALYSE EN MAATREGELEN

5.1 Inleiding

De onderstaande effectenanalyse en de beschrijving van de maatregelen richten zich op de verbodsbepalingen ten aanzien van de beschermde soorten (Wnb-artikelen, 3.1, 3.5 en 3.10) die mogelijk hun leefgebied hebben binnen het plangebied en de algemeen geldende zorgplicht voor alle in het wild levende planten en dieren (Wnb-artikel 1.11) die mogelijk binnen het plangebied voorkomen.

In paragrafen 5.2 t/m 5.6 worden per (mogelijk) aanwezige soortgroep (zie paragraaf 4.11) de mogelijke effecten op beschermde soorten en benodigde maatregelen besproken. In paragraaf 5.7 worden enkele aanvullende maatregelen (ten aanzien van de zorgplicht én het voorkomen van tussentijdse vestiging van beschermde soorten) beschreven.

5.2 Vogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 1 t/m 4)

5.2.1 Effecten

Het plangebied is geschikt voor huismus en sperwer. Als gevolg van het verwijderen van groenstructuren en mogelijk het slopen van gebouwen worden nestlocaties van deze soorten permanent vernield en wordt het leefgebied vernietigt. Hierdoor is sprake van overtreding van de Wnb (artikel 3.1, tweede lid). Voor huismus, maar vooral ook voor de sperwer geldt dat het hele terrein vermoedelijk als leefgebied gebruikt wordt (inclusief de bebouwing, coniferenrij, de waterpartij, de singels).

5.2.2 Maatregelen

Het is noodzakelijk om nader onderzoek uit te voeren naar sperwer en huismus om te beoordelen of nestgelegenheid voor de soorten aanwezig is. Als blijkt dat de soorten aanwezig zijn, dan is compensatie van de nestplaatsen nodig en dient een ontheffing op de Wnb te worden aangevraagd. Tevens is het van belang de werkzaamheden dan ecologisch te begeleiden.

5.3 Vogels met niet jaarrond beschermde nesten (categorie 5)

5.3.1 Effecten

Het plangebied is in ieder geval geschikt voor broedgevallen van pimpelmees, koolmees, zwarte kraai ekster en spreeuw, met name in de aanwezige groenstructuren.

Door het verwijderen van groenstructuren en het slopen van gebouwen kunnen nestplaatsen verloren gaan, vogels worden verstoord of leefgebied kan verloren gaan.

Het plangebied is voor de (mogelijk) aanwezige categorie 5-vogels niet van ecologisch hoog belang, omdat het hooguit om enkele broedparen gaat. Bovendien zijn in de omgeving voldoende alternatieve nestlocaties te vinden in tuinen en parken in de omgeving. De te verwachten soorten zijn daarnaast algemeen in Nederland. Als gevolg hiervan zijn de nesten van categorie 5-broedvogels binnen het plangebied niet jaarrond beschermd. Wel zijn nesten van deze broedvogels (net als het geval is voor algemene broedvogels) beschermd tijdens het broedseizoen. De mogelijke effecten en benodigde maatregelen ten aanzien van categorie 5-broedvogels worden derhalve (tezamen met de algemene broedvogels) besproken in paragraaf 5.4.

Een apart verhaal vormt de slaapplaats van duizenden spreeuwen in de 2 coniferenrijen op het terrein van het woonhuis. De slaapplaats is niet specifiek beschermd, maar verstoring van vogels is verboden volgens de Wet Natuurbescherming. Er zijn niet heel veel alternatieve slaapplaatsen in Woerden, en zeker niet in de vorm van naaldbomen. Overwogen kan worden om de bomen te behouden, te verplaatsen naar de rand van het werkgebied, of een alternatieve rij (mag een andere boomsoort zijn) in te planten op een andere locatie.

5.3.2 Maatregelen

Nader onderzoek is niet noodzakelijk maar kan worden meegenomen als het gebied toch voor de categorie 1 t/m 4 soorten wordt onderzocht.

Voor de slaapplaats van spreeuwen in de coniferenrijen gelden de volgende aanbevelingen: verwijderen van bomen in overleg met een ecooloog, de bomenrijen buiten het winterseizoen verwijderen, maar ook buiten het broedseizoen (in praktijk lijken augustus en september het meest geschikt). Overwogen kan worden om de bomen te behouden, of te verplaatsen naar de rand van het plangebied, of eventueel een alternatieve bomenrij aan te planten.

5.4 Algemene broedvogels

5.4.1 Effecten

Het terrein is geschikt voor broedgevallen van algemene broedvogels, met name in de bosschages en heggen. Ook in het rietveld ten westen van het viaduct en op de kale grond.

Zonder voldoende voorzorg kunnen nesten van bovengenoemde soorten worden verstoord en/of vernield. De verstoring die als gevolg van de werkzaamheden kan optreden, is niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding. Dit aangezien de te verwachten soorten algemeen in Nederland voorkomen en de verstoring slechts van tijdelijke aard is. Verstoring van nesten veroorzaakt derhalve geen overtreding van de Wnb. Door vernieling van nesten wordt de Wnb echter wel overtreden.

5.4.2 Maatregelen

Middels onderstaande voorzorgsmaatregelen kan overtreding van de Wnb (als gevolg van vernieling van vogelnesten) worden voorkomen en kunnen de werkzaamheden doorgang vinden:

- Werkzaamheden buiten het reguliere broedseizoen (15 maart t/m 15 juli) uitvoeren. De kans op een broedgeval is het grootst in de periode 15 maart t/m 15 juli (dit wordt wel gezien als het reguliere broedseizoen). Het is mede afhankelijk van weersomstandigheden of ook buiten deze periode wordt gebroed door vogels. Derhalve dient men voorafgaande aan het werk contact op te nemen met een ecooloog om te bepalen of er kans is op broedgevallen.
- Indien de werkzaamheden in het reguliere broedseizoen uitgevoerd dienen te worden:
 - o voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten het broedseizoen de bomen, struiken en andere beplanting rooien. Voorafgaand aan het rooien dient men contact op te nemen met een ecooloog om te bepalen of er kans is op broedgevallen;
 - o als de bomen, struiken en andere beplanting niet kunnen worden gerooid buiten het broedseizoen: voorafgaande aan het werk een broedvogelcontrole uitvoeren. Broedgevallen worden tijdens deze controle gemarkeerd en tijdens de werkzaamheden ontzien. Het kan noodzakelijk zijn om gedurende de werkzaamheden periodiek controles uit te voeren op broedgevallen van vogels in plaats van een éénmalige controle. Dit is vooral van toepassing als langdurig werkzaamheden in het reguliere broedseizoen worden uitgevoerd.

5.5 Vleermuizen

5.5.1 Effecten

Verblijfplaatsen

Door de voorgenomen sloop van het hoofdgebouw zijn negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen niet uitgesloten. Onder houten betimmeringen en in de spouwmuur kunnen de vleermuizen hun verblijfplaats hebben. Als gevolg van de sloopwerkzaamheden treedt er mogelijk versterking van vleermuizen en vernietiging van verblijfplaatsen op.

5.5.2 Maatregelen

Nader onderzoek in de periode mei-september 2020 moet het gebruik van het plangebied voor vleermuizen duidelijk maken. Hieruit kan de noodzaak tot het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming en eventuele maatregelen volgen.

5.6 Amfibieën

5.6.1 Effecten

Het westelijk deel van het plangebied (ten westen van het viaduct) is in gebruik bij de rugstreeppad (ATKB-rapport 20181178/rap04, d.d. 6 september 2018). Als gevolg van de geplande woningbouw en wegomlegging wordt het leefgebied van de rugstreeppad vernield en kunnen exemplaren van de rugstreeppad gedood worden (overtreding artikel 3.5 Wnb).

5.6.2 Maatregelen

Naar aanleiding van de geplande werkzaamheden op het terrein aan de westzijde van het fietsviaduct (deels overlappend met het huidige plangebied) is reeds een ontheffing bij de provincie Utrecht aangevraagd (kenmerk Z-WNB-RI-REG-2019-2267). Onderdeel van dit plan is om rugstreeppadden af te vangen voor de aanvang van de werkzaamheden, en verplaatsingen van exemplaren naar de Cattenbroekse plas.

Voor de tuin rondom het woonhuis Cattenbroekerdijk1 geldt de aangevraagde ontheffing niet. Het is raadzaam om een nieuwe ontheffing aan te vragen voor de tuin rond het woonhuis of eventueel na verlening de bestaande ontheffing uit te breiden. Een alternatief is om de tuin nader te onderzoeken in komend veldseizoen.

5.7 Vlinders, libellen en overige ongewervelden

5.7.1 Effecten

Mogelijk is in de meest westelijke watergang de platte schijfhoren aanwezig. Bij het dempen van deze sloot zou leefgebied van de soort verloren gaan, en kunnen exemplaren worden gedood of verwond.

5.7.2 Maatregelen

Nader onderzoek (eenmalig veldbezoek) naar het voorkomen van de platte schijfhoren in de meest westelijke sloot (op de plangebiedsgrens) is noodzakelijk.

5.8 Aanvullende maatregelen (t.a.v. zorgplicht en pioniersoorten)

Om een zorgvuldige omgang met alle in het wild levende soorten (zorgplicht) te garanderen, zijn de volgende maatregelen geformuleerd:

- Aanwezige beplanting binnen het plangebied (met name bomen en struiken) zoveel mogelijk behouden indien mogelijk;
- Watergangen en oeverzones zoveel mogelijk behouden;
- Werken van één kant af om fauna de kans te geven zelfstandig te vluchten;
- Enkel bij daglicht werken om verstoring van nacht-actieve soorten (zoals vleermuizen) te voorkomen.

Om tussentijdse vestiging van beschermde (pionier)soorten te voorkomen, zijn nog enkele aanvullende voorzorgsmaatregelen geformuleerd:

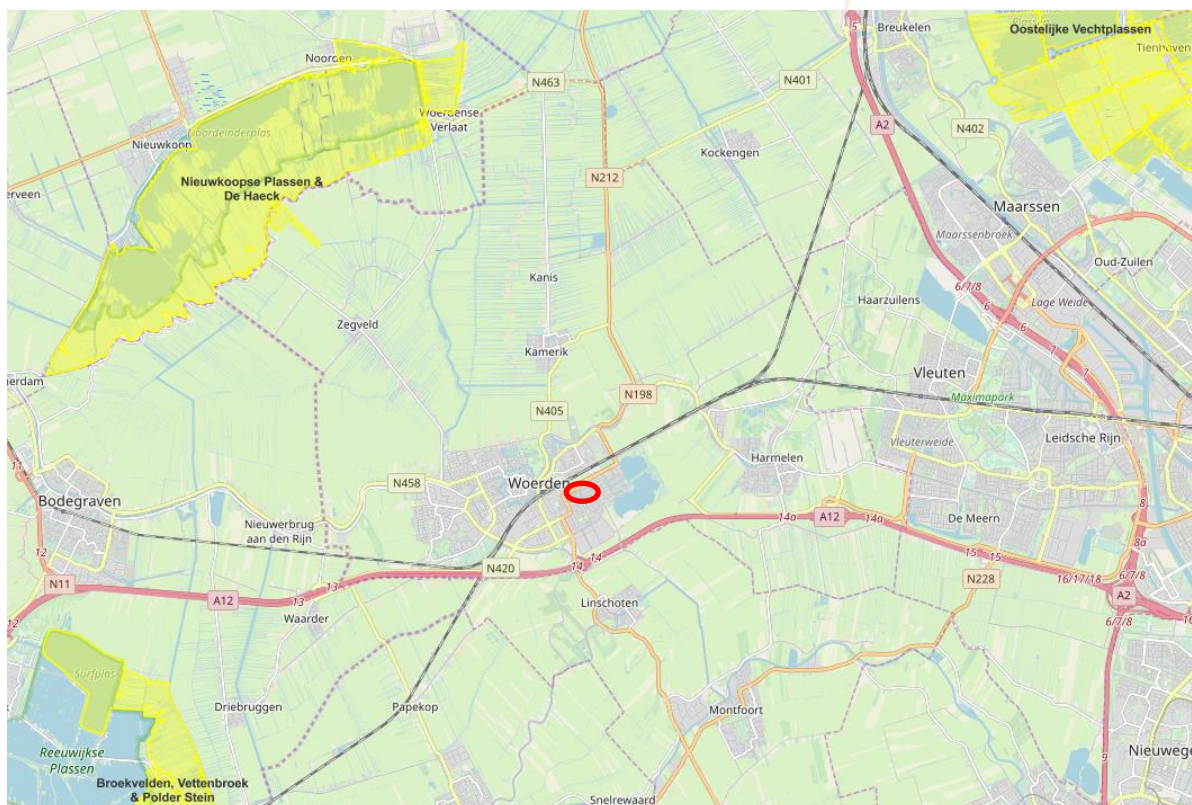
- Bij graafwerkzaamheden altijd 1 kant op werken zodat dieren de kans krijgen om te vluchten.
- Voor wat betreft het dempen of vergraven van watergangen en de vijver kan gewerkt worden volgens het standaard ecologisch werkprotocol gemeente Woerden. Bij de vijver dienen een week voor demping de verbindingsbuizen opengezet te worden (roosters verwijderen) zodat vissen kunnen vluchten.
- Voorkomen dat er op het bouwterrein natte laagtes of bandensporen overblijven, dit is geschikt voortplantingsbiotoop voor de rugstreeppad;

- Vorming van grote zandhopen voorkomen; dit vormt geschikt landhabitat voor de rugstreeppad en (bij aanwezigheid van steile kanten) een geschikte broedlocatie voor oeverwaluwen;
- Voorkomen dat er ten tijde van de werkzaamheden vogels van pioniersituaties gaan broeden (bijvoorbeeld de kleine plevier en scholekster). Hiertoe dient bij voorkeur buiten het broedseizoen te worden gewerkt. Indien dit niet mogelijk is, dienen (vanaf de start van het broedseizoen) maatregelen te worden genomen om het terrein broedvrij te houden (gebruik van linten, regelmatige betreding door man met hond e.d.).

6 GEBIEDENBESCHERMING

6.1 Natura 2000

Het plangebied ligt niet in of nabij een Natura 2000-gebied (zie figuur 6-1), waardoor bij voorbaat kan worden uitgesloten dat sprake is van een direct negatief effect op beschermde natuurgebieden. Aangezien het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied zich op ruime afstand van het plangebied bevindt (circa 8 kilometer afstand) en de voorgenomen ontwikkeling daarnaast kleinschalig worden geen negatieve effecten als gevolg van externe werking (middels visuele verstoring en verstoring door productie van geluid, trilling en licht en de ingebruikname van de geplande woningen en om te leggen weg) verwacht.

Figuur 6-1. Ligging Natura 2000-gebieden (geel gearceerd) ten opzichte van het plangebied (rood omlijnd). Bron: <https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>.

Voor de beoordeling van stikstofeffecten is het van belang te vermelden dat het Programma Aanpak Stikstof eind mei 2019 is vernietigd. Zodoende kan men niet meer aansluiten bij de PAS en vragen alle projecten die binnen Natura 2000-gebieden een stikstofdepositie van meer dan 0,00 mol/ha/j tot gevolg hebben om vervolgstappen.

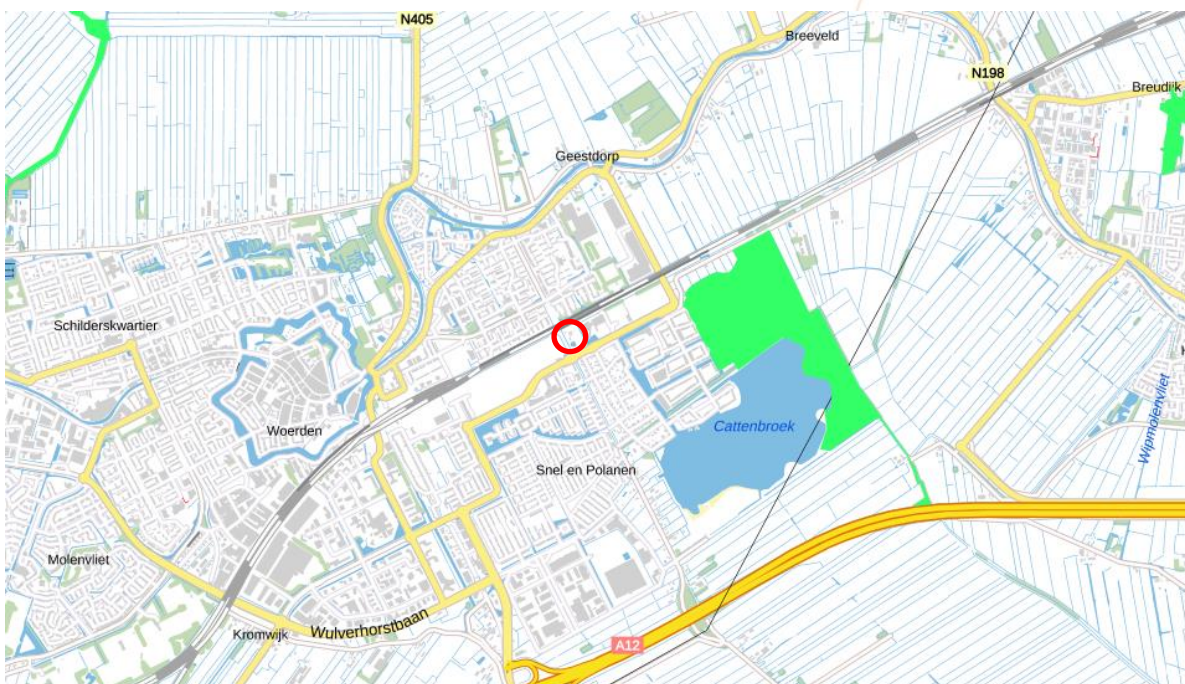
De kans op een stikstofdepositie van meer dan 0,00 mol/ha/j in Natura 2000-gebieden wordt zeer klein geacht. Dit gezien de grote afstand tot Natura 2000-gebieden. Het oordeel van het al dan niet noodzakelijk zijn van een stikstofberekening ligt echter bij de provincie Utrecht.

Op basis van bovenstaande is een Natura 2000-voortoets niet van toepassing. Voor onderhavig plangebied is het doen van een stikstofberekening vooralsnog niet noodzakelijk. Als het geheel van de ontwikkeling Snellerpoort wordt bekeken (dus sloop- bouw- en gebruiksfase) is het aan te bevelen wel een dergelijke berekening te laten uitvoeren.

6.2 Planologische gebiedenbescherming

Het plangebied ligt niet in het NNN (zie figuur 6-2). Direct negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Aangezien de voorgenomen ontwikkeling daarnaast kleinschalig is en op enige afstand (circa 1000 meter) van beschermde natuurgebieden plaatsvindt worden tevens geen negatieve effecten als gevolg van externe werking (middels visuele verstoring en verstoring door productie van geluid, trilling en licht) verwacht.

Op basis van bovenstaande is toetsing aan de planologische gebiedenbescherming van het NNN niet van toepassing.

Figuur 6-2. Ligging plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van onderdelen van het NNN (groen gearceerd). Bron: <https://webkaart.provincie-utrecht.nl/viewer/app/Webkaart?bookmark=306d710255e14dcd8d5ecb612aca5211>.

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

7.1 Soortenbescherming

Op basis van de uitgevoerde quickscan kunnen de onderzoeksvragen t.a.v. soortenbescherming worden beantwoord:

S1. Welke Wnb-beschermde soorten maken (mogelijk) gebruik van de planlocatie?

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten van categorie 1 t/m 4, broedvogels niet- jaarrond beschermd, broedvogels algemeen, vleermuizen, amfibieën, ongewervelden.

S2. Wat zijn de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op deze beschermde soorten?

Verstoring van soorten, vernieling van verblijfplaatsen, vernietiging leefgebied en essentieel foeragegebied, doden en verwonden van individuen.

S3. Is aanvullend ecologisch onderzoek naar één of meerdere soorten noodzakelijk?

Ja, onderzoek naar de huismus, sperwer, vleermuizen en ongewervelden is nodig. Voor amfibieën (rugstreeppad) moet een keuze worden gemaakt; of nader onderzoek, of bij voorbaat al ontheffing aanvragen.

S4. Welke voorzorgsmaatregelen dienen te worden uitgevoerd om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen?

In onderstaande tabel zijn de benodigde voorzorgsmaatregelen opgenomen.

Tabel 7-1. Overzicht benodigde voorzorgsmaatregelen.

(Mogelijk) aanwezige soort(groep)en	Benodigde voorzorgsmaatregelen t.a.v. soorten met aanvullend beschermingsregime (art. 3.1, 3.5 en 3.10)
Vogels	Vogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 1 t/m 4) - Tuin rond woonhuis inclusief groen, vijver en gebouwen ongewijzigd laten voor het doen van nader onderzoek - Nader onderzoek maart t/m half mei 2020 noodzakelijk naar soorten met een jaarrond beschermd nest (cat. 1 t/m 4) sperwer en huismus. Vogels niet jaarrond beschermd, inventarisatie wel gewenst cat. 5 - Nader onderzoek gelijktijdig met onderzoek vogels van cat. 1 t/m 4. - Coniferenrijen kunnen enkel buiten broedseizoen en buiten winterseizoen worden verwijderd vanwege aanwezigheid slaapplekken spreeuwen. Ecoloog raadplegen. Herplant of verplaatsing overwegen. Broedvogels algemeen - Werken buiten het broedseizoen (half maart t/m half juli) - Indien de werkzaamheden in het broedseizoen uitgevoerd dienen te worden: - o voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten het broedseizoen de struiken en bomen rooien. Voorafgaand aan het rooien dient men contact op te nemen met een ecoloog; - o als de struiken en bomen niet kunnen worden gerooid buiten het broedseizoen: voorafgaande aan het werk een broedvogelcontrole uitvoeren.
Vleermuizen	- Nader onderzoek in de in de periode half mei t/m eind september 2020 is noodzakelijk om eventuele verblijfplaatsen in de bebouwing, en terreingebruik vast te leggen.

Amfibieën	- In het westelijk deel van het plangebied is de rugstreeppad aangetoond en loopt een ontheffingsaanvraag WnB bij Provincie Utrecht. De tuin rond het woonhuis zou in een aparte ontheffing kunnen worden aangevraagd of bij de bestaande ontheffing kunnen worden gevoegd. Als alternatief is het ook mogelijk de tuin nader te onderzoeken op het voorkomen van rugstreeppad in het komende veldseizoen.
Vlinders, libellen en overige ongewervelden	- In de meest westelijke sloot in het plangebied dient nader onderzoek (eenmalig veldbezoek) plaats te vinden naar het voorkomen van platte schijfhoren.
Aanvullende voorzorgsmaatregelen (t.a.v. zorgplicht en pioniersoorten)	
- Bij graafwerkzaamheden altijd één kant opwerken zodat dieren gelegenheid hebben te vluchten. - Dempden van watergangen uitvoeren volgens algemeen ecologisch werkprotocol Gemeente Woerden.	

S5. Is het noodzakelijk om voor de voorgenomen werkzaamheden een ontheffing van de WnB aan te vragen?

Op dit moment nog niet; eerst moet door middel van een nader onderzoek worden bepaald of en hoe het plangebied door beschermde soorten wordt gebruikt. Voor rugstreeppad dient een keuze te worden gemaakt; of ontheffing voor de tuin van Cattenbroekdijk 1 aanvragen (of uitbreiden bestaande ontheffingsaanvraag) OF; de tuin nader onderzoeken in komend veldseizoen.

7.2 Gebiedenbescherming

Op basis van de uitgevoerde quickscan kunnen de onderzoeksvragen t.a.v. gebiedenbescherming worden beantwoord:

G1. Ligt het plangebied in of nabij een Natura 2000-gebied, binnen het NNN?
Nee.

G2. Kunnen negatieve effecten op beschermde gebieden bij voorbaat worden uitgesloten?
Niet geheel; er kan sprake zijn van negatieve effecten als gevolg van een toenemende stikstofemissie, vooral als het project Snellerpoort als geheel wordt genomen (dus slooffase inclusief de bouwphase van het ten westen gelegen terrein).

G3. Is een toetsing aan de gebiedenbescherming noodzakelijk?
Voor onderhavig plangebied en de activiteiten die daar plaats gaan vinden is geen toetsing noodzakelijk. Voor het project Snellerpoort als geheel (inclusief de bouwphase van het ten Westen gelegen terrein) is een AERIUS-berekening noodzakelijk. Hieruit volgt eventueel de noodzaak tot het doen van een Passende beoordeling.

De te kappen bomen (elzenrijen en coniferenrijen) staan niet op een lijst van de gemeente van waardevolle bomen/ statusbomen.

Het is aan te bevelen de nieuwbouw groen/ landschappelijk in te passen, zoveel mogelijk groen en water te behouden en eventueel te kiezen voor een terrein- en gebouwinrichting volgens BREEAM.

ATKB kan u tevens van dienst zijn met:

BODEM

- Verkennend en nader (asbest) bodemonderzoek
- Partijkeuringen grond, bagger en niet vormgegeven bouwstof
- Opstellen saneringsplannen, bestekken conventionele en in-situ landbodemsaneringen
- Begeleiding, evaluatie van conventionele en in-situ landbodemsanering
- Non destructief bodemonderzoek (grondradar)
- Second opinions
- Monitorings- en nazorgplannen
- Juridisch advies bodemzaken
- Beleidsondersteuning
- Civieltechnisch onderzoek naar asfalt, zand en klei
- Coördinatie archeologisch onderzoek
- Coördinatie asbestonderzoek gebouwen

ECOLOGIE

- Soortgericht onderzoek (o.a. vleermuizen, amfibieën, vogels)
- Toetsingen aan natuurwetgeving
- Ecologisch werkprotocol en begeleiding
- Vegetatiekarteringen
- Hydrobiologisch onderzoek
- Waterplantenonderzoek en ecoscans
- Visstandbemonstering
- Vismigratieonderzoek (vistelemetrie, pit-tag)
- Actief Biologisch Beheer
- Visserijmanagement
- Visbeheerplannen
- Beleidsstudies, beheerplannen en adviezen
- BREEAM-NL (gecertificeerd duurzaam bouwen)
- BREEAM-NL PLUS (duurzaamheid en milieuvergunning)

WATER & RUIMTE

- Kwalitatief en kwantitatief waterbodemonderzoek
- Baggerplan en werkplan baggerwerk
- Directievoering, toezicht en begeleiding baggerwerken
- Inrichting en beheer grondwatermeetnetten
- Grondwatermonitoring (grondwaterstand en -kwaliteit)
- Onderzoek en monitoring oppervlaktewaterkwaliteit
- Watervraagstukken
- Coördinatie/opstellen bemalingsplannen
- Watertoetsen en waterparagrafen
- Meldingen en vergunningen
- Coördinatie/opstellen ruimtelijke onderbouwing
- Saneringsplan en bestek waterbodemsanering
- Begeleiding en evaluatie van waterbodemsanering
- BREEAM-NL (gecertificeerd duurzaam bouwen en gebiedsontwikkeling)
- BREEAM-NL PLUS (duurzaamheid en milieuvergunning)